

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Bakalářská práce

2024

Libuše Machalíková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

**Sportovní komentátorky České televize, genderové
aspekty, pracovní zkušenosti**

Bakalářská práce

Autorka práce: Libuše Machalíková

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: PhDr. Lenka Vochocová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 2. 1. 2024

Libuše Machalíková

Bibliografický záznam

MACHALÍKOVÁ, Libuše. *Sportovní komentátorky České Televize, genderové aspekty, pracovní zkušenosti*. Praha, 2024. 79 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Lenka Vochocová, Ph.D.

Rozsah práce: 93 922 znaků (včetně mezer)

Abstrakt

Bakalářská práce „*Sportovní komentátorky České Televize, genderové aspekty, pracovní zkušenosti*“ analyzuje pracovní zkušenosti žen a mužů ve sportovní redakci České televize s důrazem na genderové stereotypy, překážky a pozitivní trendy v oblasti genderové rovnosti. Teoretická část se věnuje vymezení klíčových pojmů, jako jsou média, sportovní média, feminismus (radikální, sociální, marxistický a socialistický) a genderové role. Metodologická část popisuje cíle výzkumu, volbu kvalitativního přístupu a postup analýzy dat. V praktické části jsou prezentovány výsledky rozhovorů s ženami a muži ze sportovní redakce. Výzkum naznačuje, že genderová rovnost ve sportovní žurnalistice postupně roste, ale existují stále výzvy, jako strukturální nerovnosti ve vedení. Přínos této práce spočívá v poskytnutí komplexního pohledu na genderové aspekty ve sportovní žurnalistice.

Abstract

The bachelor's thesis “*Female Sports Commentators in Czech Television, gender aspects, professional experiences*” analyses the work experiences of women and men in the sports editorial department of Czech Television, with a focus on gender stereotypes, and obstacles and positive trends with regard to gender equality. The theoretical part explores and defines key terms such as media, sports media, feminism (radical, social, Marxist, and socialist), and gender roles. The methodological section describes the research objectives, defends the choice of a qualitative approach, and details the data analysis process. In the practical part, the results of interviews with women and men from the sports editorial department are presented. The research suggests that gender equality in sports journalism is gradually increasing, but challenges persist, such as structural inequalities in leadership. The contribution of this work lies in providing a comprehensive overview of gender aspects in sports journalism.

Klíčová slova

Sportovní žurnalistika, Česká televize, Genderová rovnost, Genderové stereotypy, Feminismus, Sportovní média, Strukturální nerovnosti

Keywords

Sports journalism, Czech Television, Gender equality, Gender stereotypes, Feminism, Sports media, Structural inequalities

Title

Female Sports Commentators in Czech Television, gender aspects, professional experiences

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí práce, PhDr. Lence Vochocové, Ph.D., za její laskavost, trpělivost a neocenitelnou pomoc, která mi byla ochotná poskytnout cenné rady a vedení. Dále bych ráda poděkovala všem respondentům, kteří si našli čas a ochotně se podíleli na mé studii. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat rodině a přátelům za podporu

OBSAH

Úvod.....	10
1 Teoretická část.....	12
1.1 Vymezení hlavních pojmů.....	12
1.1.1 Média.....	12
1.1.1.1 Sportovní média.....	13
1.1.1.1.1 Sportovní média a ženy.....	14
1.1.2 Feminismus.....	14
1.1.2.1 Radikální feminismus a jeho vliv na sportovní prostředí.....	16
1.1.2.2 Sociální feminismus a jeho dopad na rovnost žen v oblasti sportu.....	17
1.1.2.3 Marxistický feminismus a jeho zkoumání ekonomické rovnosti ve sportovních redakcích.....	18
1.1.2.4 Socialistický feminismus a jeho vztah k postavení žen ve sportovním prostředí.....	19
1.1.3 Gender.....	19
1.1.3.1 Tradiční genderové role.....	21
1.1.3.2 Genderové stereotypy.....	22
1.1.4 Postavení žen ve veřejném prostoru a ve sportovním prostředí.....	22
1.1.4.1 Historie žen ve veřejném prostoru.....	23
1.1.4.1.1 Starověk.....	23
1.1.4.1.2 Středověk v Evropě.....	23
1.1.4.1.3 Novověk v Evropě.....	24
1.1.4.1.4 18.-19. století v Evropě.....	25

1.1.4.1.5	20. století	25
1.1.4.2	Ženy ve sportovním mediálním prostředí v dnešní době	27
2	METODOLOGICKÁ ČÁST	29
2.1	Cíle výzkumu a výzkumné otázky	29
2.2	Rozdíl mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem, důvod výběru kvalitativního výzkumu	30
2.3	Analýza dat	33
3	Praktická část	34
3.1	Výběr respondentů a položené otázky	34
3.1.1	Respondenti ze sportovní redakce České televize	34
3.1.2	Otázky z polostrukturovaných rozhovorů	36
3.1.2.1	Ženy	36
3.1.2.2	Muži	37
3.1.3	Rozbor odpovědí žen a mužů	38
3.1.3.1	Ženy respondentky	38
3.1.3.1.1	Začátky ve sportovní redakci, cesty, zkušenosti, příležitosti	38
3.1.3.1.2	Genderové omezení a diskriminace ve sportovní redakci, zkušenosti respondentek a snahy o rovnost	39
3.1.3.1.3	Komentování sportovních přenosů, genderové výzvy v životě sportovních komentátorek	42
3.1.3.1.4	Perspektivy na rovnováhu, role žen v mužském kolektivu	43
3.1.3.1.5	Cesta k překonání genderových výzev	45
3.1.3.2	Muži respondenti	45

3.1.3.2.1	Začátky ve sportovní redakci, cesta k novinářské profesi.....	46
3.1.3.2.2	Vývoj genderových rolí ve sportovních redakcích, perspektiva mužů ...	46
3.1.3.2.3	Nerovnost příležitostí žen ve sportovní redakci.....	48
3.1.3.2.4	Ženy v komentátorské roli sportovních přenosů.....	48
3.1.3.2.5	Profesionální přístup bez ohledu na pohlaví, odlišné pohledy mužů a žen	49
3.1.3.2.6	Pohled mužů na genderovou problematiku.....	51
3.1.3.3	Kampaň značky Krušovice - Král ví, že hokej je krásnější se ženami.....	51
	Závěr	54
	Summary	56
	Použitá literatura	60
	Použité online zdroje	62
	Seznam příloh	65

Úvod

V oblasti sportovní žurnalistiky se otevírají nové diskuse a výzvy, které nás nutí zkoumat vliv a vnímání genderových faktorů v pracovním prostředí, převážně složeném z mužů. Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu pracovních zkušeností žen a mužů ve sportovní redakci České televize s důrazem na genderové stereotypy, překážky a pozitivní trendy v oblasti genderové rovnosti.

Přehodnotila jsem původní strukturu (teze) mé práce a provedla určité úpravy. Záměrně jsem, na radu vedoucího této práce, vynechala kapitolu věnovanou historii České televize, protože jsem zjistila, že toto téma není přímo relevantní pro mé zkoumání. Dále jsem upravila můj původní plán provádět rozhovory s komentátorkami České televize. Během výzkumu jsem totiž zjistila, že momentálně žádná z mých respondentek není aktivní komentátorkou s výjimkou jedné, která příležitostně komentuje sportovní přenosy. Vzhledem k relevanci jsem provedla změny v některých plánovaných literárních titulech, které budou podrobně uvedeny v závěrečné části této práce. Upravila jsem název tak, aby lépe odrážel její obsah a hlavní cíle.

V teoretické části se práce bude věnovat vymezení hlavních pojmů, které tvoří základ pro analýzu genderových aspektů ve sportovní žurnalistice. Zahrne definice a koncepty jako jsou média a sportovní média, feminismus včetně jeho různých proudů, gender včetně tradičních rolí a stereotypů, a postavení žen ve veřejném prostoru a ve sportovním mediálním prostředí. Tímto teoretickým základem si klade práce za cíl poskytnout komplexní pohled na faktory ovlivňující pracovní prostředí ve sportovní redakci a zároveň analyzovat, jak tyto faktory formují pracovní zkušenosti jednotlivých pohlaví.

V metodologické části práce je zvolen kvalitativní výzkum a je provedena hloubková analýza polostrukturovaných rozhovorů. Tato metodologie umožnila získat detailní

a komplexní vhléd do pracovních zkušeností respondentů a respondentek, odhalit nuance v jejich postojích a k genderovým otázkám a zachytit kontext, ve kterém se pohybují.

Cílem výzkumu je porozumět vlivu a vnímání genderu v pracovním prostředí sportovní redakce České televize mezi muži a ženami. Výzkumné otázky se zaměřují na identifikaci genderových stereotypů, překážek a pozitivních trendů, které ovlivňují pracovní zkušenosti žen ve srovnání s muži. Byl vybrán kvalitativní přístup, protože poskytuje prostor pro hloubkové zkoumání tématu a zachycení individuálních postojů a zkušeností respondentů. Kvalitativní výzkum nám umožňuje porozumět kontextuálním nuancím a interpretacím, které by v kvantitativním výzkumu mohly uniknout. V rámci analýzy dat byl systematický postup, aby bylo možné identifikovat klíčové vzory a témata v rozhovorech.

V oblasti sportovní žurnalistiky se otevírají nové diskuse a výzvy, které nutí zkoumat vliv a vnímání genderových faktorů v pracovním prostředí, převážně složeném z mužů. Praktická část se bude zaměřovat na analýzu pracovních zkušeností žen a mužů ve sportovní redakci České televize s důrazem na genderové rozdíly a možnosti.

V praktické části se práce zaměří na detailní výběr respondentů z prostředí sportovní redakce České televize a také představí výzkumné otázky, které budu v závěru práce vyhodnocovat. Mimo jiné se zaměřím na rozbor odpovědí od žen a mužů, aby bylo možné identifikovat společné vzory a individuální odchylky v jejich pracovních zkušenostech. Tímto přístupem bych chtěla přispět k rozšíření poznání o genderových aspektech ve sportovním mediálním prostředí a zdůraznit význam rovných příležitostí pro ženy. Navíc se zaměřím na aktuální situaci a vývoj v oblasti, která může být klíčová pro budoucnost genderové rovnosti ve sportovní žurnalistice.

1 Teoretická část

1.1 Vymezení hlavních pojmů

V rámci vymezení hlavních pojmů této práce se zaměřím na tři klíčové termíny spojené s celkovým tématem. Cílem je poskytnout jasné vysvětlení těchto pojmů, představit jejich vztah k práci a zdůraznit, proč jsou v kontextu tohoto výzkumu významné. Tematicky se práce pohybuje kolem sportu a role žen v tomto specifickém prostředí.

I přes patrný pokrok směrem k rovnosti pohlaví ve sportovní žurnalistice a médiích obecně, se stále setkáváme s výraznější převahou mužů. Tato nerovnováha může vytvářet stereotypy, které potenciálně ovlivňují kariérový postup žen. Tématem této práce je průzkum médií se sportovním zaměřením a jejich vztahu k feminismu, genderovým otázkám a postavení žen ve veřejném prostoru.

1.1.1 Média

Samotné slovo „médiu“ má svůj původ v latinském jazyce a „*znamená prostředek, prostředníka, zprostředkující činitel – tedy to, co něco zprostředkovává, zajišťuje. S výrazem či pojmem médium se tak můžeme setkat ve fyzice, chemii, biologii, výpočetní technice i teorii sociální komunikace. A právě obory, které se věnují různým projevům mezilidské, sociální komunikace, označují pojmem médium / média to, co zprostředkovává někomu nějaké sdělení, tedy médium komunikační.*“¹ Podle McLuhana není médium pouze komunikační prostředek, ale samo o sobě nese poselství. Další věcí, kterou zmiňuje je, „*že obsahem každého média je vždy jiné médium*“ a zmiňuje, že „*obsahem písma je řeč, stejně jako obsahem knihtisku je psané slovo*

---

¹ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPOVÁ. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007, s.16. ISBN 978-80-7367-287-4.

a jako je knihtisk obsahem telegrafu.“² V tomto kontextu využívám v práci termín „médiium“ jako komunikační nástroj, který formuje a zprostředkovává informace ve veřejném prostoru, zejména v práci sportovní redakce, aby bylo možné lépe porozumět, jakým způsobem média ovlivňují pracovní prostředí a vnímání genderových aspektů ve sportovních redakcích.

1.1.1.1 Sportovní média

Sportovní média mají za úkol šířit informace o sportu v rámci společnosti. V dnešní době je možné šířit informace na různých platformách, včetně televizního a rozhlasového vysílání, tištěných médií, článků na sportovních webech a sociálních sítích, které si udržují rostoucí popularitu.

V České televizi se sportovní zpravodajství vysílá primárně prostřednictvím televizního vysílání, ale také online, kde může být přenášeno dále do digitálního prostředí. Česká televize rovněž vysílá sportovní přenosy, a to jak živě, tak v podobě záznamů, a využívá různé digitální platformy, jako jsou webové stránky, mobilní aplikace a sociální média.³

Sociální média hrají v dnešní době klíčovou roli, protože umožňují redaktorům přímou komunikaci s diváky a interakci s nimi. Tato forma komunikace nejen udržuje diváky informované, ale zároveň zvyšuje jejich zájem o sportovní události. Zvýšený zájem diváků má vliv na zvýšený zájem sponzorů, kteří jsou klíčovými aktéry při financování nových a zajímavých projektů. Nicméně i přes tyto pozitivní aspekty nesou sociální média s sebou určitá rizika. Jedním z těchto rizik je, že diváci mohou reagovat okamžitě, což otevírá prostor pro nevhodné nebo agresivní komentáře, sarkasmus nebo přehnanou kritiku. Takové reakce mohou vytvářet negativní atmosféru a ovlivňovat psychologický stav jednotlivých redaktorů, zejména v případě, kdy jsou cílem těchto komentářů.

---

² MCLUHAN, Marshall. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Přeložil Miloš CALDA. Praha: Mladá fronta, 2011. Strategie. s. 20. ISBN 978-80-204-2409-9.

³ ČESKÁ TELEVIZE. *Česká Televize Sport* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://sport.cesktelevize.cz>

Je důležité si být vědom negativní stránky sociálních médií a aktivně pracovat na prevenci a řešení potenciálních problémů spojených s neadekvátní reakcí diváků.

1.1.1.1 Sportovní média a ženy

Historicky bylo ve sportovních médiích omezené zastoupení žen, nicméně v současné době pozorujeme pozitivní změny, kdy se ženy stávají v tomto odvětví stále významnějšími. Tento trend je patrný v různých formách médií, od tradiční žurnalistiky po sportovní reportáže a analytické expertízy.⁴ Pozitivní vývoj v zapojování žen do tohoto oboru představuje důležitý krok směrem k vytváření podmínek pro lepší a vyváženější prostředí pro ženy, které by se v budoucnu chtěly v tomto odvětví angažovat.

1.1.2 Feminismus

Nejprve se podíváme na feminismus v obecné rovině, který se zaměřuje na dosažení rovných práv a rovnosti mezi ženami a muži.

Začal nabývat na významu pravděpodobně na konci 18. století během boje amerických osad za nezávislost a během dob francouzské revoluce.⁵ Hlavními motivy pro vznik feminismu bylo usilování o volební práva pro ženy, dosažení stejných pracovních a vzdělávacích podmínek pro obě pohlaví a odstranění předsudku, že péči o děti a domácnost by měla zajišťovat pouze žena. Britská sufražetka Teresa Billington-Greig formulovala roku 1911 feminismus jako: *„hnutí snažící se reorganizovat svět na základě sexuální rovnosti ve všech lidských vztazích; hnutí, které odmítá rozdíly mezi lidmi, založené na pohlavní příslušnosti, snaží se zrušit všechna sexuální privilegia a rodová*

---

⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Česká Televize* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

⁵ OSVALDOVÁ, Barbora. *Česká média a feminismus*. Praha: Libri, 2004. Gender sondy, s. 17. ISBN 80-86429-31-8.

omezení, prosazuje uznání společné lidské podstaty pro muže a ženu jako základ zákona a morálky“.

Feministické myšlenky se vyvíjely postupně v několika vlnách. Jak definovala Osvaldová, první z nich bylo získání volebního práva⁶, k němuž dospěly po první světové válce.

Další etapou se stala otázka vzdělávání a finanční nezávislosti, o níž se zajímaly osobnosti jako Virginia Woolf a Simone de Beauvoir. Woolf kritizovala vliv chudoby na tvorbu literatury žen. Upozorňovala na to, že pro ženy bylo obtížné vydělávat peníze psaním literatury, protože bylo očekáváno, že budou disponovat věnem. Kromě toho tvrdila, že ženské školy byly ve srovnání s mužskými školami v té době méně finančně zajištěné, což omezovalo možnosti žen a zvýhodňovalo vzdělání mužů. Simone de Beauvoir ve své knize „*Druhé pohlaví*“ rozebírá postavení žen jako „těch druhých“, které se v historii často dostávaly do pozadí ve prospěch mužů. Beauvoir zdůrazňovala konfrontaci s názory mužů, kteří odmítali její myšlenky pouze z důvodu, že je žena.⁷ Ve své knize také cituje Juliána Bendu, který v díle *Le rapport d'Uriel* tvrdí: „*Tělo muže má smysl samo o sobě, bez vztahu k tělu ženy, kdežto tělo ženy smysl nemá, nepředstavíme-li si zároveň tělo muže ... Muže lze myslet bez vztahu k ženě. Ale ženu nelze myslet bez vztahu k muži.*“⁸

Toto téma je pro tuto práci klíčové, neboť redaktorky ve sportovních redakcích tvoří stále menšinu v porovnání s muži. V minulosti nebyly ženy často v redakcích vůbec. Je důležité zjistit, zda ženy v dnešní době disponují stejnými pracovními podmínkami jako

---

⁶ OSVALDOVÁ, Barbora. *Česká média a feminismus*. Praha: Libri, 2004. Gender sondy, s. 32. ISBN 80-86429-31-8.

⁷ BEAUVOIR, Simone de. *Druhé pohlaví*. Přeložil Josef KOSTOHRYZ, přeložil Hana UHLÍŘOVÁ. Praha: Orbis, 1967. Malá moderní encyklopedie, s. 13. ISBN 11-047-67.

⁸ BEAUVOIR, Simone de. *Druhé pohlaví*. Přeložil Josef KOSTOHRYZ, přeložil Hana UHLÍŘOVÁ. Praha: Orbis, 1967. Malá moderní encyklopedie, s. 10. ISBN 11-047-67.

muži, nebo zda stále čelí omezením v oblastech, které jsou tradičně vnímány jako „mužské“.

Spojení feminismu a sportovních redakcí poukazuje na důležitost rovných podmínek pro muže a ženy na různých pozicích v redakčním prostředí. Všichni pracovníci by měli mít stejný přístup ke všem pozicím, včetně redaktorských, moderátorských a komentátorských. Problematické aspekty komentování se staly předmětem bližšího zkoumání v praktické části, kde jsem se zaměřila na názory jednotlivých redaktorů ohledně této problematiky.

Feminismus jako obecný koncept lze rozdělit do různých skupin, přičemž jsem pro účely bakalářské práce vybrala klíčové směry, jako jsou radikální, sociální, marxistický a socialistický feminismus. Záměr práce spočívá v propojení těchto feministických přístupů s konkrétními výzvami, kterým čelí ženy ve sportovním prostředí v souvislosti s genderovou problematikou a nerovností.

1.1.2.1 Radikální feminismus a jeho vliv na sportovní prostředí

Radikální feminismus představuje jeden z hlavních směrů v rámci genderových studií a klade důraz na kritiku patriarchy a zkoumání podstaty ženskosti a mužství. Jeho zaměření na sexuální aspekty pohlaví a nerovnováhu v biologických rolích žen a mužů přináší do popředí diskusi o mateřství jako specifickém břemeni neseném ženami, zatímco muži jsou od těchto povinností často ušetřeni.⁹ I Renzetti se ve své knize věnuje genderové nevyváženosti a zkoumá, jak se liší ženské a mužské myšlení. Dále tvrdí, že „*radikální a lesbický feminismus se zaměřuje na sexuální vykořisťování žen muži,*

---

⁹ FEMINISMUS. *Slovníček pojmů* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://web.feminismus.cz/slovnicek.shtml#R>

*a především na násilí mužů vůči ženám.*¹⁰ Zaměřuje se tedy na zdůraznění radikálních změn v sociálním i kulturním prostředí mezi muži a ženami.

V kontextu sportovního prostředí může radikální feminismus poukazovat na genderové stereotypy spojené se sporty. Například rozdělování sportů na mužské a ženské. Taktéž se zabývá otázkou omezených příležitostí pro ženy v profesionálním sportu, zejména v situacích, kdy jsou považovány za méně flexibilní kvůli mateřství a očekává se od nich, že se budou více starat o domácnost. To může ovlivnit jejich schopnost věnovat se profesionální sportovní kariéře, například kvůli častému cestování a náročnému časovému režimu.

1.1.2.2 Sociální feminismus a jeho dopad na rovnost žen v oblasti sportu

Sociální feminismus se od radikálního feminismu odlišuje tím, že nezkoumá pouze myšlenkové nebo tělesné rozdíly mezi muži a ženami, nýbrž se zabývá celkovým postavením žen v pracovním procesu. Historicky byly ženy spojovány s chodem domácnosti a vylučovány z ekonomických tříd společnosti. Sociální feministky proto argumentují, že by měly mít stejné pracovní příležitosti a práva jako muži, a to včetně rovnoměrného rozdělení domácí práce mezi obě pohlaví. Obecně se zaměřují na sociální a ekonomické aspekty, které přispívají k genderovým nerovnostem. Bojují za rovnost příležitostí a postavení žen v sociálním prostředí a chtějí vyváženější podmínky pro ženy.¹¹

Sociální feminismus může přispět k řešení celkové problematiky postavení žen ve sportovním prostředí prostřednictvím opatření, jako je přerozdělování úkolů mezi muže a ženy a zajištění spravedlivějšího rozdělení příležitostí v redakci. Stává se,

---

¹⁰ RENZETTI, Claire M. a Daniel J. CURRAN. *Ženy, muži a společnost*. Praha: Karolinum, 2003, s. 48. ISBN 80-246-0525-2.

¹¹ HARTMANN, Heidi I. *The Unhappy Marriage of Marxism and Feminism*. Boston: South and Press, 1981. s. 14-15. ISBN 978-0896080614

že muži získávají vedoucí pozice, částečně proto, že jsou považováni za více flexibilní, nejsou vystaveni stejným nárokům na péči o rodinu a netýká se jich přerušení kariérního života kvůli mateřství. Ženy jsou někdy vedeny k pracovním rolím, které si samy nezvolily, a to buď proto, že jsou považovány za specificky ženské, nebo proto, že je třeba, aby je vykonala žena. Tímto způsobem sociální feminismus může přispět k vytvoření rovnějšího a inkluzivnějšího pracovního prostředí pro všechny redaktory bez ohledu na jejich pohlaví.

1.1.2.3 Marxistický feminismus a jeho zkoumání ekonomické rovnosti ve sportovních redakcích

Tento typ feminismu vychází z Marxismu, který se transponuje na ženské postavení ve společnosti a kritizuje kapitalismus. Ačkoliv je podobný sociálnímu feminismu a sdílí názor, že ekonomická rovnoprávnost by měla být mezi muži a ženami stejná, marxistický feminismus se od sociálního feminismu liší. Tyto ženy za nerovné postavení obviňují hlavně třídu a označují se za levnou pracovní sílu. Poukazují na tzv. „druhou směnu“, kterou mají v domácnosti, za kterou nedostávají finanční ohodnocení, a požadují stejné pracovní a rodinné podmínky pro obě pohlaví.¹²

Marxistický feminismus ve sportovních redakcích může analyzovat ekonomické faktory s cílem zajistit rovnost platových příležitostí pro obě pohlaví. Zároveň se může zaměřit na otázku, zda muži nejsou preferováni při obsazování vyšších pracovních pozic, zejména vedoucích. Což může souviset s tím, že ženy čelí tzv. „druhé směně“, jak bylo popsáno výše.

---

¹² HARTMANN, Heidi I. *The Unhappy Marriage of Marxism and Feminism*. Boston: South and Press, 1981. s. 1-3. ISBN 978-0896080614

1.1.2.4 Socialistický feminismus a jeho vztah k postavení žen ve sportovním prostředí

Socialistický feminismus, odvozený z ideologie socialismu, se zaměřuje na redukci ekonomických disparit mezi pohlavími. Historicky byl majetek výhradně v držení mužů, a ženy vstupovaly do manželství s věnem, které přecházelo do majetku manžela. Kritizuje tradiční rozdělení domácích prací, zejména nerovnoměrné rozdělení mezi muže a ženy. Socialistický feminismus nerozvíjí pouze otázky kapitalismu, ale propojuje je s dalšími nerovnostmi, jako jsou rasové, třídní a genderové.¹³

V souvislosti se ženami ve sportovním prostředí by se socialistický feminismus mohl podrobněji zaměřit na problematiku skloubení pracovního a rodinného života. Práce ve sportovní redakci je charakterizována nepravidelným pracovním režimem. Mohla by tedy vytvářet nevýhody pro ženy v porovnání s muži, jak již bylo zmíněno výše. Tento aspekt může zahrnovat otázky jako flexibilita pracovního času, případné přetížení nebo omezené možnosti plánování rodinného života.

Analýza této situace může poskytnout hlubší vhled do toho, jak pracovní podmínky ve sportovním prostředí ovlivňují rovnost pohlaví. Zkoumání dopadů nepravidelných pracovních režimů na ženy může odhalit potenciální překážky a nerovnosti, které mohou ovlivňovat jejich profesní rozvoj a rodinný život. Tímto způsobem může socialistický feminismus přispět k identifikaci konkrétních oblastí, ve kterých lze implementovat opatření směřující ke zlepšení rovnosti a podpory žen ve sportovním odvětví.

1.1.3 Gender

Termín „gender“ bývá obvykle překládán jako „rod“, případně „pohlaví“ a odkazuje na sociální chování spojené s mužstvím nebo ženstvím. Na rozdíl od biologického

---

¹³ DAVIS, Angela Y. *Women, Race & Class*, Class and Race in the Early Women's Rights Campaign. New York: Random House, 1981. ISBN 978-0-307-79849-7

pohlaví je gender spíše sociální, psychologický a kulturní koncept. Jak zdůraznila Oakley ve své knize: „*Pohlaví*“ je biologický termín, „*gender*“ je pojem psychologicko-kulturní. *Selský rozum naznačuje, že jde jen o dva způsoby pohledu na tutéž věc a že člověk, který patří, řekněme, k ženskému pohlaví, bude automaticky patřit k odpovídajícímu ženskému genderu. Skutečnost je však jiná. Být mužem nebo ženou, chlapcem nebo dívkou, je stejně záležitostí oblečení, gestikulace, povolání, sociální sítě a osobnosti jako záležitostí podoby genitálií.*¹⁴ Přestože se tradičně hovoří o dvou pohlavích, v současné době se rozpoznává a respektuje širší spektrum genderů. Tato evoluce vyplynula z pochopení, že gender by neměl být omezen pouze na biologické charakteristiky, ale měl by reflektovat i subjektivní pocity a osobní identitu jednotlivců. Veřejnost nyní vnímá gender jako komplexní a mnohostranný koncept, který není vázán pouze na anatomii, ale zahrnuje i individuální prožívání vlastní identity. Weiss nazval gender jako „sociální pohlaví“ a je nutné se na něj koukat z několika úhlů, které jsou psychické, kulturní, sociální a biologické.¹⁵ Velkou problematikou bývají genderové stereotypy, o kterých mluví Renzetti ve své knize a zjednodušeně se jedná o popis toho, „*jak má vypadat maskulinní muž či femininní žena.*“¹⁶ Pokud se žena nebo muž ve společnosti nechovají podle genderového očekávání okolí, mohou být určitým způsobem odsouzeni.

V práci budu rozlišovat dva hlavní gendery, a to muže a ženy a jejich fungování ve stejných institucích či skupinách, které historicky inklinují k mužské dominanci. Podobně jako v případě feminismu jsem tuto část strukturovala do více sekcí a tematických okruhů. Mezi ně patří tradiční genderové role a genderové stereotypy, které mají významný vliv na postavení žen nejen ve sportovních redakcích, ale i obecně v prostředí sportu.

---

¹⁴ OAKLEY, Ann. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál, 2000. s. 121. ISBN 80-7178-403-6.

¹⁵ WEISS, Petr. *Sexuologie*. Praha: Grada, 2010, s. 675. ISBN 978-80-247-2492-8.

¹⁶ RENZETTI, Claire M. a Daniel J. CURRAN. *Ženy, muži a společnost*. Praha: Karolinum, 2003, s. 20. ISBN 80-246-0525-2.

1.1.3.1 Tradiční genderové role

Tradiční genderové role jsou zkonstruované standardy a očekávání, týkající se vystupování jednotlivců, vázané na mužství a ženství. Tyto charaktery mohou pocházet ze sociálních norem nebo tradic dané společnosti, které mohou ovlivnit formování osobnosti již v průběhu dětství. Hlavním vlivným faktorem je rodina, ve které dítě vyrůstá. Rodiče jsou prvními, kdo děti vychovává a předává jim své pohledy a představy o tom, jak by jednotlivá pohlaví měla vypadat, jak by se měla chovat nebo jaké zájmy by měla mít. Jak napsala Oakley „*očekávání rodičů, co se týče chování přiměřeného danému pohlaví, tedy že chlapci jsou otevřenější a agresivnější a děvčata uzavřenější a pasivnější, hraje důležitou roli v hodnocení toho, jaké chování je „abnormální“.* Děti kteréhokoliv věku, které se nechovají podle vzorce přisuzovanému jejich pohlaví, jsou pokládány za problémové.“¹⁷ Toto může vést i k psychickým poruchám osobnosti. „*Nedávná studie pozadí schizofrenie vyústila v hypotézu, že jedním z faktorů, které schizofrenii vyvolávají, může být konflikt mezi osobností dítěte a tím, co od něho rodiče očekávají jako „normální“ chování vzhledem k jeho pohlaví.*“¹⁸ Další vliv na chování má samozřejmě širší okolí dítěte. Například spolužáci nebo média, ale také historické perspektivy a předsudky, které tu jsou již celá staletí.

Tradiční genderové role v kontextu zastoupení žen ve sportovním prostředí mohou být zkoumány z různých úhlů, například v případě, že ženy nejsou běžně viděny jako komentátorky sportovních přenosů, nebo jsou často směřovány k estetickým sportům, které by jim mohly být bližší. Tato očekávání a předsudky mohou ovlivnit pracovní příležitosti a vnímání žen v oblasti sportovní žurnalistiky.

---

¹⁷ OAKLEY, Ann. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál, 2000. s. 39. ISBN 80-7178-403-6.

¹⁸ OAKLEY, Ann. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál, 2000. s. 39. ISBN 80-7178-403-6.

1.1.3.2 Genderové stereotypy

Pokud jde o genderové stereotypy, tento koncept není výrazně odlišný od tradičních genderových rolí. Klíčovým rozdílem je, že stereotypy nejsou tak přímo definované očekávání nebo standardy, ale spíše předsudky a představy. Mohou se například opírat o předpoklady, že ženy jsou méně zdatné v technických dovednostech nebo jsou horší řidičky, zatímco muži jsou v těchto oblastech lepší. Na druhé straně stereotypy mohou zahrnovat představu, že ženy mají být hlavně zodpovědné za domácnost a péči o děti.

Dle Oakley není těžké tyto stereotypy nevidět „Abychom „dokázali“, že rozdíl osobnosti muže a ženy vycházejí rozdílů biologických, nám stačí pouze muže a ženy sledovat v jejich každodenním životě ve společnosti. Muži jsou útočnější a nezávislejší než ženy. Jsou statečnější, otevřenější, extrovertnější a sebevědomější v přesvědčování o vlastní schopnosti ovládat okolí a manipulovat jím. Ženy jsou citlivější a vnímavější ve vztazích k druhým.“¹⁹

V rámci zkoumání genderových stereotypů ve sportovním prostředí je možné pozorovat, že ženy jsou častěji přidělovány rolím reporterek než expertek. Obecně lze také předpokládat, že mužským týmům je věnován větší prostor než těm ženským. Tento trend může částečně vycházet z historické perspektivy, kdy byl sport primárně vnímán jako mužská zábava, což vedlo k pozdější účasti žen v některých sportech.

1.1.4 Postavení žen ve veřejném prostoru a ve sportovním prostředí

Tato část se zaměří na vývoj postavení žen v oblasti veřejného života, která prošla výraznými změnami s postupem času, přičemž ženy získávají stále větší prostor. Historicky byla situace odlišná, kdy ženy často měly omezená práva, a pokud dosáhly vyšších sociálních postavení, například v politice nebo ve společnosti, byly často vnímány spíše jako manželky nebo dcery vlivných mužů. Ačkoliv se situace v průběhu

---

¹⁹ OAKLEY, Ann. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál, 2000. s. 45. ISBN 80-7178-403-6.

času zlepšila, stále existují oblasti, kde je postavení žen náchylné k nerovnostem. Dále se budu věnovat tématu postavení žen ve sportovním mediálním prostoru, což je klíčový prvek praktické části.

1.1.4.1 Historie žen ve veřejném prostoru

Historicky nelze jednoznačně tvrdit, že všechny ženy měly stejná práva, a tento stav přetrvává i v dnešní době, kde se práva žen liší v závislosti na konkrétních zemích. Následující odstavce poskytnou stručný přehled vývoje postavení žen v jednotlivých dekáдах od starověku po současnost.

1.1.4.1.1 Starověk

Ve starověku byly znatelné rozdíly mezi právy žen. Hlavní velké civilizace uplatňovaly rozdílná pravidla. Zmíním dva příklady rozdílného smýšlení starověkých civilizací, a to Egypta a Řecka. Ve starověkém Egyptě měly ženy často významný vliv a zastávaly i politická místa. Ve starověku se zde mísil matriarchát s patriarchátem, ale i tak bylo žen na vyšších pozicích méně. Nicméně i tak si budoucí manželky do smlouvy dávaly výhradní právo rozhodovat, což svědčí o tom, že v tomto směru byl přístup Egypta k ženám přívětivý.²⁰ Bednářová dále uvádí informace o starověkém Řecku, kde vládl patriarchát. „*Ačkoliv se Řekové dopracovali k nejvyššímu stupni kultury, měla žena u nich postavení špatné. [...] Byla nesvobodná, kromě rodiny se nestýkala s lidmi.*“²¹

1.1.4.1.2 Středověk v Evropě

Středověk v obecnější rovině ženám umožňoval více práv a možností. Eileen Power pojednává o tom, že v rámci buržoazie měly ženy pánů domu své významné místo v domácnosti. Kromě péče o domov byly často povolány k porozumění práci svých

---

²⁰ BEDNÁŘOVÁ, Věra. *Postavení ženy ve starověku*. Praha: Václav Petr, 1941. s.9-10. Svazky úvah a studií (Václav Petr).

²¹ BEDNÁŘOVÁ, Věra. *Postavení ženy ve starověku*. Praha: Václav Petr, 1941. s.13. Svazky úvah a studií (Václav Petr).

manželů, aby je v jejich nepřítomnosti mohly zastupovat. Na venkově práva a důležitost žen neklesala, spíše naopak. V případě šlechty a výše postavených žen nebylo moc možností ovlivnit rozhodnutí svých mužů, jelikož se řešila vážnější politická témata. Nicméně ve venkovském prostředí měly ženy podobné role jako jejich muži. Věnovaly se plně hospodářství nebo konkrétním řemeslům, a byly muži vždy nápomocné. Někdy měly dokonce vlastní živnosti. Důležitým faktorem byl i poměrně nižší počet mužů ve srovnání s ženami, což vedlo k tomu, že ne všechny ženy se vdaly, či se později staly vdovami z důvodů válek a jiných nepokojů.²²

1.1.4.1.3 Novověk v Evropě

S průběhem času dochází k postupnému zvyšování práv žen a mění se i jejich požadavky. V průběhu novověku vzniklo hnutí nazvané „Preciozity“, které kladlo důraz na kultivované chování a intelektuální rozvoj žen.²³ *„Podle názorů některých současných francouzských a anglických sociologů je třeba se vrátit do 17. století, chceme-li zjistit, kdy v evropském civilizačním okruhu přestala být biologická funkce ženy považována za její jedinou společností uznávanou úlohu. [...] Podle zásah „preciozity“ žena, která chtěla ve společnosti něco znamenat, pouštěla hned od porodu své děti nejen z očí ale i z mysli [...] Některé šly dokonce tak daleko, že odmítaly sňatek a rodinu. [...] Nárok na přístup ke stejnému vzdělání s muži považovaly za samozřejmost.“*²⁴ Nicméně proud „Preciozity“ nebyl pro každého a týkalo se převážně šlechtických žen. Venkovské ženy zažívaly v novověku relativně stabilní postavení v porovnání se středověkem.

---

²² POWER, Eileen Edna, POSTAN, M. M., ed. *Medieval Women*. 6. Cambridge University Press, 2012. s.45-46. ISBN 978-1-107-65015-2.

²³ LANDRY, Jean-Pierre et MORLIN, I. *La littérature française du XVIIe siècle*. Paris: A. Colin, 2002, s.9. ISBN 2200262701.

²⁴ HORSKÁ, Pavla. *Naše prababičky feministky*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. s.9. Knižnice Dějin a současnosti. ISBN 80-7106-380-0.

1.1.4.1.4 18.-19. století v Evropě

Koncem 18. století začaly ženy aktivněji požadovat rozšíření svých práv. V době revoluční Francie jim dokonce srpnový dekret udělil brannou povinnost. Tato role spočívala především v činnostech jako šití stanů a uniforem nebo péči o zraněné. S touto rolí ženy spokojené nebyly, a tak začaly formovat legie a dožadovaly se bojování po boku mužů. Nicméně v důsledku odporu vznikla „protiženská“ vzpoura a bylo ženám zakázáno shromažďovat se na veřejnosti ve skupinách větších než pět osob. Politický úspěch v této oblasti ženám unikl, ale podařilo se jim prosadit alespoň právo na rozvod, které ale o pár let později v roce 1816 Napoleon zrušil.²⁵ Nicméně mezi buržoazií ženy problém v tomto směru neměly. „Ty, které byly bohaté, žily mnohdy velmi nezávisle. Rozvody, mimomanželské vztahy, volná láska, ani přístup k vyššímu vzdělání a samostatné vystupování na veřejnosti nebyly pro ně problémem.“²⁶

V průběhu 19. století se ženy obvykle aktivně neangažovaly v rozhodovacích pozicích a ponechávaly tyto záležitosti svým mužům. Místo toho se aktivně zapojovaly do dobročinných aktivit na veřejnosti. Organizovaly sbírky pro chudé, poskytovaly pomoc při ošetřování zraněných a nemocných během epidemií a válek. Toto angažmá se týkalo zejména buržoazních žen a jejich rodin, včetně českých žen, a to až do první poloviny 20. století. Naopak ženy v jiných sociálních vrstvách, jako úředníci, obchodníci nebo řemeslníci, si nemohly dovolit opustit svá pracovní místa či se vzdát od svých povinností.²⁷

1.1.4.1.5 20. století

V průběhu 20. století došlo ke zlepšení situace v oblasti práv žen a jejich účasti na veřejnosti, avšak tento proces trval nějaký čas. „Již kolem roku 1900 bylo v hlavních

---

²⁵ Tamtéž s. 13-14

²⁶ Tamtéž s. 15

²⁷ HORSKÁ, Pavla. *Naše prababičky feministky*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. s.17. Knižnice Dějin a současnosti. ISBN 80-7106-380-0.

*kapitalistických státech Evropy a Severní Ameriky přiznáno ženám určité omezené volební právo. Omezení byla značná a dotýkala se jak jeho aktivního, tak (a to především) jeho pasivního aspektu. Volební právo bylo nadto velmi často vázáno na určitý majetkový status či jiná majetkoprávní kritéria, například placení daní, takže v podstatě nebylo vázáno obecně na ženu, ale na její charakter vlastníka.*²⁸

V průběhu 20. století začal svět ženám postupně udělovat volební právo. I když v některých státech existovala omezení, jako bylo požadované vzdělání, vyšší věk nebo majetkové podmínky. Postupně se volební právo rozšířilo na většinu dospělých žen. Výjimky, například z důvodů kulturních či náboženských, se staly minimálními. Spolu s právem volit začaly ženy aktivněji působit na veřejnosti a dosahovat vyšších pozic, ať už v pracovní sféře nebo v politice. V kontextu Česka a ženských práv a spolků byl v roce 1903 založen Český klub ženský, který se původně zaměřoval spíše na kulturní oblast. V roce 1905 však došlo k jeho politické změně, a ženy se v něm začaly angažovat ve snaze dosáhnout volebního práva. To nakonec přišlo až v roce 1919, avšak bylo omezeno na obecní úroveň. První parlamentní volby, ve kterých si ženy mohly uplatnit své volební právo, proběhly až v dubnu 1920.²⁹

Pokud se zaměřím na vystupování žen ve veřejném prostoru během první republiky, velmi významnou roli sehrála československá rozhlasová společnost Radiojournal. Tato společnost aktivně podporovala ženy, poskytovala jim prostor ve svém vysílání pro sdílení názorů a poznatků. V meziválečném období, kdy se ženy stále potýkaly

---

²⁸ BAUEROVÁ, Jaroslava a BÁRTOVÁ, Eva. *Proměny ženy v rodině, práci a ve veřejném životě*. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1987. s.225. ISBN (brož.)

²⁹ ČESKÁ ROZHLAS. *Témata* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/sto-let-od-zrovnopraveni-ceskych-zen-a-uzakoeni-jejich-hlasovaciho-prava-8155547>.

s předsudky, i přes oficiální zahrnutí jejich práv do ústavy, lze Radiojournal považovat za významného podporovatele emancipace českých žen.³⁰

Rozdíly mezi muži a ženami začaly postupně ustupovat během druhé světové války, kdy ženy přebíraly mužské role, včetně pracovních, například v průmyslu. Později se stalo běžným, že ženy zaujímaly veřejné postavení, jako třeba role moderátorek s rozmachem televizního vysílání. Přesto však přetrvávala mužská převaha.

1.1.4.2 Ženy ve sportovním mediálním prostředí v dnešní době

Nejprve bych shrnula, co přesně je sportovní mediální prostředí, přesněji sportovní televizní redakce a čemu se věnuje. Sportovní televizní redakce, se zabývá předáváním informací o sportovcích, jejich výkonech, týmech a dalších sportovních událostech. Tyto informace jsou prezentovány formou sportovních přenosů, komentovaných akcí, rozhovorů, živých vstupů ze sportovních studií a reportáží. V dnešní době získávají sportovní přenosy stále větší mediální prostor, zejména s rostoucím zájmem o nové sporty a populárností ženského sportu.

V historii bylo ženám věnováno ve sportovním zpravodajství velmi málo pozornosti, což se odráželo nejen v nízkém zastoupení žen ve zpravodajství, ale i v obsahu, který byl často zaměřený spíše na mužskou perspektivu. Susan K. Cahn ve své zkoumá genderové vlivy sportu v USA ve 20. století, kdy se ženy začaly zapojovat do sportovních soutěží, nicméně přijatelně jen v mírném měřítku, aby se nenarušila „ženskost“. Toto značí, že společnost v minulosti vnímala účast žen ve sportu s nedůvěrou a snažila se udržet tradiční genderové normy.³¹

---

³⁰ ČESKÁ ROZHLAS. *Témata* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/sto-let-od-zrovnopraveni-ceskych-zen-a-uzakoeni-jejich-hlasovaciho-prava-8155547>.

³¹ SUSAN, Cahn. *Coming on Strong: Gender and Sexuality in Twentieth-Century Women's Sport*. 1995. s.19. ISBN 9780674144347

I přes zvýšení počtu žen ve sportovním prostředí se však obsah příliš nezměnil a zůstává mužsky orientovaný. McQuail ve své knize *Úvod do teorie masové komunikace* poukazuje na to, že pouhé přidání žen není dostatečným řešením. Klíčovým faktorem je transformace struktury organizací, vedení a přístupů, což může mít výrazný dopad na obsah prezentovaný v médiích.³² Studie Cooky a Messnera z roku 2013 dokonce naznačují pokles pokrytí ženského sportu během posledních dvou desetiletí, a tento trend se pravděpodobně neotočí, pokud se neučiní důsledné kroky jako je například změna struktury. Klíčovým směrem k pozitivní změně je větší podpora ženských sportovních reportérek a komentátorek. Studie ukazuje, že ženy ve sportovním zpravodajství mohou přispět k respektu a rozšíření pokrytí ženského sportu.³³

Při zkoumání zaměstnanců ČT Sport je patrné, že na vedoucích pozicích chybí ženy a také rozložení pohlaví mezi komentátory naznačuje výraznou převahu mužů. Ženy jsou zejména zařazeny mezi reportéry.³⁴ Tato skutečnost ukazuje, že ve sportovním prostředí přetrvává genderová nerovnost, která může být způsobena různými faktory. I když se může zdát, že sportovní odvětví za poslední desetiletí projevila větší toleranci, ženy, vstupující do světa sportovních médií, stále čelí patriarchálnímu prostředí, které je může odrazovat od dlouhodobé kariéry v tomto odvětví.³⁵

---

³² MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. s.231-233. ISBN 978-80-7367-574-5.

³³ Cooky, C., Messner, M. A., & Hextrum, R. H. (2013). *Women Play Sport, But Not on TV: A Longitudinal Study of Televised News Media*. *Communication & Sport*, 1(3), 203-230.

³⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Česká Televize* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

³⁵ Hardin, M., & Shain, S. (2005). *Strength in Numbers? the Experiences and Attitudes of Women in Sports Media Careers*. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(4), 804-819.

2 METODOLOGICKÁ ČÁST

V teoretické části jsem se zaměřila z velké části na důležitá témata, která se pojí s otázkou žen ve sportovním mediálním prostředí, primárně tedy na feminismus, gender a ženy ve veřejném prostoru, abych nastínila problematiku, se kterou se ženy můžou v „mužském“ prostředí potýkat. V metodologické části se zaměřím v první řadě na cíl mé práce, proč jsem si vybrala toto téma, rozdíl mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem a jaký jsem pro tuto práci vybrala a z jakého důvodu. Dále rozeberu otázky, které jsem respondentům při rozhovoru položila a jaké respondenty jsem oslovila, dále pak co mě vedlo k tomu se zaměřit právě na tyto osoby. V následující části rozdělím odpovědi dotazovaných na muže a ženy. A nakonec se pokusím objektivně vyhodnotit jednotlivé odpovědi všech dotázaných dohromady a shrnout, k čemu jsem v práci došla a jaký to mělo případně přínos.

2.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Cílem práce je zjistit, jak se ženy cítí v převážně mužském kolektivu a zda jsou ze strany mužů nějakým způsobem utlačovány nebo ponižovány a obecně jaké mají osobní zkušenosti s prací v převážně mužském kolektivu. Výzkumné otázky jsem určila dvě, jelikož jsem vedla rozhovory s muži a ženami zvláště s lehkými odchylkami.

- 1. Jaký je vliv a vnímání genderu v pracovním prostředí převážně složeného z mužů na pracovní zkušenosti žen ve sportovní redakci České televize?*
- 2. Jak ovlivňuje převaha mužů ve sportovní redakci České televize pohled mužských novinářů na pracovní příležitosti, a jak se promítá genderový aspekt v jejich vnímání?*

K mému výzkumu jsem si vybrala osobnosti z České televize, které se dlouhodobě pohybují ve veřejném prostoru. Zajímalo mě, zda oslovené ženy pocítují rozdíly

v chování mužů vůči ženám ve srovnání chování ke svým mužským kolegům. Vybrala jsem si kolektiv sportovní redakce, což již dopředu předznamenává, že se bude jednat o kolektiv s převahou mužů. Při sledování televizních obrazovek lze pozorovat, že se ženy méně často objevují v popředí a v „první linii“. Většina komentátorů přenosů a sportovních expertů a moderátorů ve studiu, jsou právě muži. Tato skutečnost mě inspirovala ke zkoumání důvodu, proč k tomu dochází a k otázce, zda vůbec ženy mají zájem o takové pozice nebo jim není umožněno v těchto rolích působit.

Využila jsem polostrukturovaných hloubkových rozhovorů, které jsou přiložené k této práci. Tyto rozhovory *„jsou založené na kladení souboru otevřených otázek, jejichž cílem je získat výpovědi respondentů týkající se určitého tématu, situace nebo jejich vnímání určitého sociálního prostředí“*³⁶ a jsou navrženy tak, aby byly nevyomezené a zahrnovaly obecnější otázky z pracovních i osobních zkušeností jednotlivých respondentů, zároveň v nich však směřuji ke specifickým otázkám, které se týkají genderových aspektů.

2.2 Rozdíl mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem, důvod výběru kvalitativního výzkumu

Pro metodologickou část jsem si vybrala kvalitativní výzkum, bylo to hlavně z toho důvodu, že jsem toto téma shledala vhodným pro kontextuální pochopení, kdy oproti kvantitativnímu výzkumu, který vyhodnocení dává spíše do obecnější perspektivy a využívá statické metody a číselné analýzy. Kvalitativní výzkum zkoumá hloubku odpovědí, kdy každý respondent odpovídá rozdílně a nedrží se striktně daných odpovědí. Hlavní rozdíly mezi výzkumy shrnul Hendl ve své knize, kde zkombinoval a upravil dvě analýzy (Bryman 1988, Mohr 1982), které porovnal v jednoduché tabulce.

---

³⁶ VOCHOCOŤ, Lenka. *Struktury a hierarchie v profesním diskurzu novinářů a novinářek v ČR se zaměřením na faktor genderu*. PRAHA, 2013, s.79. Disertační práce. Univerzita Karlova.

„Tabulka nám přibližuje rozdíly obou přístupů zdůrazněním jejich odlišnosti tím, že situuje oba přístupy na opačných koncích několika dimenzí. Ne ve všech případech reálného výzkumu se setkáme s takovými vyhraněnými diferencemi.“³⁷

Tabulka 1 – Některé rozdíly mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem³⁸

	Kvantitativní výzkum	Kvalitativní výzkum
Úloha kvalitativního výzkumu	přípravná	prostředek ke zkoumání interpretací aktérů
Vztah výzkumníka k subjektu	odstup	těsný
Postoj výzkumníka k jednání	vně situace	uvnitř
Vztah teorie a výzkumu	potvrzení, falzifikace	teorie často vzniká
Výzkumná strategie	silně strukturovaná	slabě strukturovaná
Platnost výsledků	zobecnění	kontextuální porozumění
Data	tvrdá, spolehlivá	bohatá, hloubková
Zaměření	makro	mikro
Teoretické schéma	teorie variability	teorie procesu

Zdroj: HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*

Hendl mimo jiné upozornil na to, že ne všechny jednotlivé výzkumy musí splňovat veškeré podmínky v tabulce 1³⁹, nicméně pro tuto bakalářskou práci jsem zvolila strukturované rozhovory písemnou formou, kde je potřeba jednotlivé odpovědi

³⁷ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016, s.53. ISBN 978-80-262-0982-9.

³⁸ tamtéž

³⁹ tamtéž

respondentů rozebrat do větších detailů a nelze na ně koukat z obecného hlediska. To je hlavní důvod, proč jsem si i právě kvalitativní výzkum vybrala, jelikož každý respondent odpověděl svými vlastními slovy a využil pro své odpovědi jak pracovní, tak případně i životní zkušenosti, které se samozřejmě u každého z respondentů liší. Dle Creswella se kvalitativní výzkum zabývá na důkladné chápání zkoumaných odpovědí a jejich celkového rámce. Dotazovatelé se snaží co nejvíce přiblížit k přirozenému prostředí respondentů a snaží se rozklíčovat jejich odpovědi z různých perspektiv. Zkoumání různých interpretací je důležitou rolí u tohoto typu výzkumu k zachycení hlubšího pohledu na danou problematiku.⁴⁰ Jak ještě porovnával jednotlivé výzkumy Berg, tak tyto dvě metody výzkumu poskytují odlišné pohledy na danou věc. Dle něj je chybně vnímáno, že kvantitativní výzkum je vědecky hodnotnější než ten kvalitativní, ve kterém je nutné jít více do například slovního detailu, zatímco v kvantitativním je možné využít jasné a striktní analýzy. Nicméně kvalitativní analytici musí být přesnější a uvážlivější ve svých výzkumných postupech, ale i naopak složitých výstupech.⁴¹

Kvalitativní výzkum má pro tuto práci spoustu výhod, je například možné získat vhled z několika různých stran, nejen tedy porovnat zkušenosti žen, kterým jsem otázky pokládala, ale také názor a pohled mužů ze stejného odvětví. Zjistit také jak oni sami vnímají ženy ve svém kolektivu a také porovnat, zda se odpovědi mezi nimi v nějakém ohledu liší. Zároveň bych chtěla také zjistit, jestli se obě pohlaví dívají na danou problematiku podobně nebo mají odlišný názor a zkušenosti. Nicméně jak dále napsal Hendl, tak i kvalitativní výzkum má několik nevýhod, které by mohly být pro tuto práci problematické. *„Získaná znalost nemusí být zobecnitelná na populaci a do jiného prostředí, výsledky jsou snadněji ovlivněny výzkumníkem a jeho osobními*

---

⁴⁰ CRESWELL, John Ward a Cheryl N. POTH. *Qualitative inquiry and research design: choosing among five approaches*. 4th edition. Los Angeles: SAGE, 2018. s.7. ISBN 978-1-5063-6117-8.

⁴¹ BERG, Bruce L. and Howard Lune. *Qualitative Research Methods for the Social Sciences*. 9th edition. Pearson Education, 2017. s.12. ISBN 978-1-292-16439-7.

preferencemi.“⁴² Je pravda, že můj průzkum by se pravděpodobně nemohl dále aplikovat na jiná povolání nebo skupiny. Vezmeme-li například kolektiv, kde se pohybují lidé s jiným vzděláním, případně mezi skupinou, kde nejsou vůbec zvyklí na opačné pohlaví (může to být fyzicky náročná práce, kde by žena mohla být fyziologicky znevýhodněna), což sportovní redakce určitě není. Zde se ženy v malém množství pohybují již velmi dlouho a je možné tento kolektiv nazvat smíšeným s převahou mužů. Další nevýhodou, kterou jsem výše zmiňovala, je určitě také fakt, že výsledky nemusí být vždy objektivní. Už jen to, že jsem si toto téma vybrala značí že k němu mám určitým způsobem vztah a v případě, že jsem si vybrala kvalitativní výzkum, kde jsou otázky pokládány s očekáváním různorodých odpovědí, může zde být možnost do výzkumu zasáhnout a lehce ho ovlivnit, například přidáním doplňující otázky. U kvantitativního výzkumu by se v případě uzavřených a pevně daných odpovědí, nedalo již do odpovědí vstupovat a výsledná data by byla více jednoznačná, ale na druhou stranu obecnější a méně hluboká, což ale není cílem této bakalářské práce.

2.3 Analýza dat

Interpretace dat z kvalitativních polostrukturovaných hloubkových rozhovorů znamená proces analýzy a porozumění obsahu těchto rozhovorů. V této fázi výzkumu jsou zkoumány vzorce, témata a hlavní myšlenky, které vyplynuly z odpovědí respondentů. Cílem je získat hlubší vhled do subjektivních zkušeností, názorů a postojů účastníků výzkumu. Interpretace obvykle zahrnuje identifikaci klíčových témat, které mohou být důležité pro odpovědi na výzkumné otázky. Kvalitativní materiály, např. rozhovory jsou analyzovány nenumerickými metodami s cílem odhalit témata, pravidelnosti a vztahy. Každý krok analýzy je pečlivě zdokumentován pro kontrolu procesu. Tato

---

⁴² HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016, s.48. ISBN 978-80-262-0982-9.

analýza se zaměřuje na cíle, např. návrh teorie. Kvalitativní postupy se přibližují zdravému rozumu a zdůrazňují schopnost výzkumníků analyzovat data smysluplným způsobem.⁴³

3 Praktická část

3.1 Výběr respondentů a položené otázky

3.1.1 Respondenti ze sportovní redakce České televize

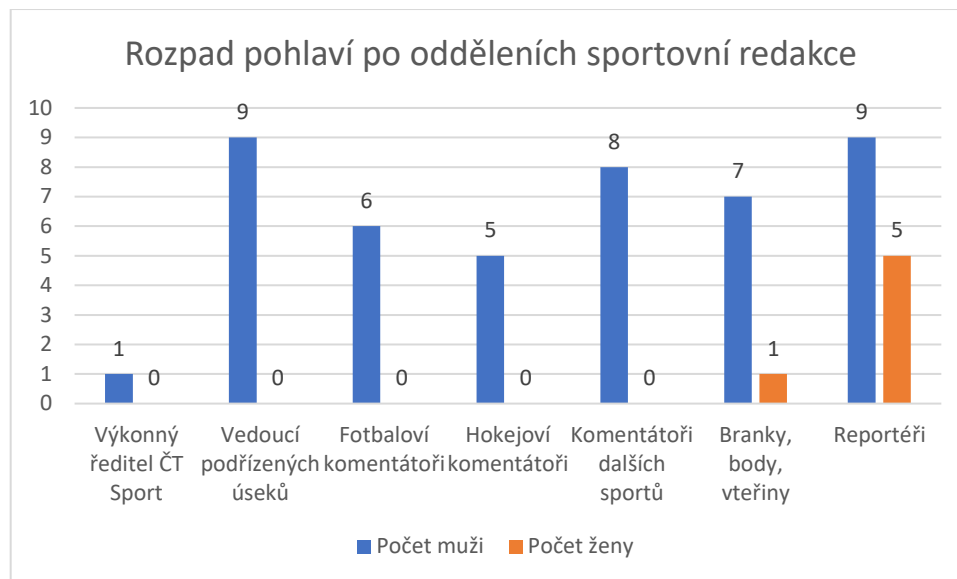
Pro svou práci jsem si vybrala sportovní redaktorky a redaktory, případně komentátory z České televize a důvodem výběru bylo to, že redakce České televize v České republice figuruje déle než redakce soukromých televizí. Většina respondentů je v této redakci již několik, někdy i desítek, let, což je pro můj výzkum velmi důležité a je možné z odpovědí vyčíst, zda se v minulosti ženy ve sportovním odvětví zapojovaly méně, či více. Další výhodou je rozmanitost sportů, které se na České televizi vysílají a sportovní redakce soukromých televizí mají často koupena práva jen na konkrétní soutěže nebo přenosy. Vzhledem k tomu, že kolektiv v této redakci je, jak jsem psala výše, smíšený s větší převahou mužů, tak jsem měla možnost oslovit celkem pět žen z redakce, a k tomu jsem vybrala stejný počet mužů, ačkoliv mužů je v ČT Sport výrazně více. Z celkem 31 uvedených komentátorů a redaktorů na webu ČT Sport je jen pět žen a 26 mužů, přičemž všech pět žen je zařazeno v sekci reportéři a jedna z nich je zároveň i v sekci Branky, body, vteřiny. I tak je ale v sekci reportéři oproti pěti ženám, devět mužů a v Branky, body, vteřiny je jedna žena oproti sedmi mužům. Zajímavý fakt také je ten, že v komentátorských sekcích (fotbalových, hokejových

---

⁴³ HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. s. 163. ISBN 80-246-0030-7.

a dalších sportech) je celkem 20 komentátorů (jeden je ve dvou sekcích zároveň), ale ani jedna z nich není žena.⁴⁴

Graf 1 Grafické zobrazení poměru mužů a žen v jednotlivých částech ČT Sport

Zdroj: ČESKÁ TELEVIZE. Česká Televize [online]⁴⁵

Nicméně jsem chtěla stejně velký vzorek pro ženy i muže. Bohužel s jednou ženou se mi nepodařilo spojit, tudíž jsem se dotazovala celkem čtyř žen a pěti mužů. Z žen se mi podařilo spojit s Barborou Černoškovou, Kateřinou Nekolnou, Darinou Vymětalíkovou a Ivanou Chvátalovou. U mužů to pak byl Michal Dusík, Robert Záruba, Ondřej Zamazal, Jiří Rejman a Tomáš Jílek. Otázky jsem kladla formou písemné elektronické komunikace a odpovědi jsem dostávala stejnou formou.

Pro svou práci jsem již dopředu počítala s tím, že výběr respondentů nebude jednostranný, chtěla jsem určitě pohled z mužské i ženské strany, proto jsem musela

⁴⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Česká Televize* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

⁴⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Česká Televize* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

jednotlivé otázky přizpůsobit danému pohlaví, nicméně jsem se snažila pokládat otázky co nejvíce podobné a neodklánět se od tématu. U žen jsem se snažila analyzovat jejich zkušenosti s příchodem do sportovního a spíše mužského kolektivu. Naopak u mužů mě zajímal jejich názor na to, jak reagovali, když začaly ženy figurovat v „jejich“ kolektivu. Obecně jsem ale chtěla u obou pohlaví zjistit informace o jejich o motivaci, zkušenostech, překážkách a pohledu na genderové otázky ve svém pracovním prostředí.

3.1.2 Otázky z polostrukturovaných rozhovorů

3.1.2.1 Ženy

- 1. Proč jste si vybrala práci právě ve sportovní redakci? (Studium, aktivní/profi sportovkyně, záliba ve sportu, jiné?)*
- 2. Jakému sportu se převážně věnujete v redakci? Máte pocit, že tento sport je více ženský nebo mužský? Chtěla jste se tomuto sportu věnovat nebo Vám byl „přidělen“? Pokud byste si mohla jakýkoliv sport vybrat, byl by to tento nebo jiný?*
- 3. Jak jste se k práci dostala? Bylo složité se jako žena dostat do sportovní redakce?*
- 4. Musela jste se někdy ve své práci věnovat některému určitému sportu jen proto, že jste žena a nemohla se například věnovat jinému, který je z pohledu společnosti spíše mužský? (Například někdo si myslí, že hokej, fotbal = mužský, krasobruslení, gymnastika = ženské)*
- 5. Setkala jste se někdy s nedůvěrou kolegů kvůli tomu, že jste žena? (Případně měla jste někdy takový pocit?)*
- 6. Ve Vaší redakci ženy komentují sportovní přenosy velmi zřídka, měla jste někdy ambice se věnovat živému komentování? Pokud ano, jak to probíhalo, dostala jsem tu možnost nebo bylo Vám odůvodněno, proč to není možné?*
- 7. Jak se Vám pracuje v převážně mužském kolektivu? Máte případně srovnání s prací v ženském kolektivu?*

8. *Co jste říkala na kampaň, která probíhala v roce 2016 u MS v hokeji, kdy značka Krušovice chtěla zapojit do dění kolem hokeje i ženy? Líbil se Vám nápad, že hokej je krásnější se ženami nebo Vám to přišlo zbytečné, protože i ženy běžně fandí hokeji?*

3.1.2.2 Muži

1. *Proč jste si vybral práci právě ve sportovní redakci? (Studium, aktivní/profi sportovec, záliba ve sportu, jiné?)*
2. *Jakému sportu se převážně věnujete v redakci? Máte pocit, že tento sport je více ženský nebo mužský? Chtěl jste se tomuto sportu věnovat nebo Vám byl „přidělen“? Myslíte, že ženy v redakci mají v tomto stejné možnosti jako muži?*
3. *Myslíte, že bylo lehčí získat práci ve sportovní redakci jako muž nebo myslíte, že v případě žen jsou podmínky stejné? Případně myslíte, že se v minulosti tyto podmínky lišily?*
4. *Setkal jste se někdy s tím, že Vám byla přidělena nějaká práce jen proto, že jste muž, protože žena v daném oboru nemá takový rozhled? (Bez ohledu na to, zda jsou tyto věci potvrzeny nebo je to jen domněnka)*
5. *Měl jste někdy pocit, že žena nemůže mít ve sportovním odvětví takový respekt? Zažil jste někdy, že by žena byla znevýhodňována jen kvůli tomu, že není muž, a tudíž nemůže rozumět sportu? (Aniž by byly její znalosti nějak porovnávány)*
6. *Ve Vaší redakci ženy komentují sportovní přenosy velmi zřídka, víte, z jakého důvodu to tak je? Souhlasíte s těmito podmínkami?*
7. *Myslíte si, že ženy ve sportovní redakci mají jiný pohled na některé pracovní věci nebo je podle Vás jedno, zda v redakci sedí muž nebo žena?*
8. *Co jste říkal na kampaň, která probíhala v roce 2016 u MS v hokeji, kdy značka Krušovice chtěla zapojit do dění kolem hokeje i ženy? Líbil se Vám nápad, že hokej je krásnější se ženami nebo Vám to přišlo zbytečné, protože i ženy běžně fandí hokeji?*

3.1.3 Rozbor odpovědí žen a mužů

3.1.3.1 Ženy respondentky

Všechny ženy, které se účastní studie, jsou spojeny společným rysem, a to mateřstvím, přičemž všechny disponují vysokoškolským vzděláním, které je zaměřeno jak na žurnalistiku, sport nebo kombinaci obojího. Tato skupina respondentek má společnou profesní oblast, jelikož se jedná o sportovní redaktorky.

RŽ (Respondentka Žena)

RŽ1 Barbora Černošková

RŽ2 Kateřina Nekolná

RŽ3 Darina Vymětalíková

RŽ4 Ivana Chvátalová

3.1.3.1.1 Začátky ve sportovní redakci, cesty, zkušenosti, příležitosti

Dle odpovědí respondentek lze říci, že výběr práce ve sportovní redakci nebyl pouze jednoduchým rozhodnutím, ale vycházel z unikátních kombinací osobních zkušeností, zájmů a nečekaných příležitostí. Je potřeba zdůraznit, že každá z respondentek měla specifickou cestu k práci ve sportovním žurnalistice, což přispělo k různorodosti profesionálních příběhů v této oblasti. Zároveň ale všechny respondentky uvedly, že se nějakým způsobem věnovaly sportu odmalička, což mělo určitě vliv na to, že nyní v tomto prostředí pracují.

RŽ1: [...] protože jsem byla sama bývalá sportovkyně [...]

RŽ2: [...] protože jsem odmalička dělala sport + poté vrcholově atletiku. [...]

RŽ3: [...] Sport jsem provozovala aktivně (volejbal 2. liga) [...]

RŽ4: [...] *vzhledem k tomu, že jsem v dětství dělala moderní gymnastiku [...]*

Zároveň všechny respondentky zmínily a zdůraznily, že rozhodnutí pracovat ve sportovní redakci bylo ovlivněno nejen osobními zájmy a zkušenostmi, ale také konkrétními událostmi během studia na vysoké škole. Studium na vysoké škole tedy zřejmě sehrálo klíčovou roli jako faktor, který vedl k objevování příležitostí v oblasti sportovní žurnalistiky.

Všechny respondentky vstoupily do sportovní redakce prostřednictvím konkurzu nebo jiného podobného výběrového procesu. Nicméně v historii redakce bylo zpočátku omezené zastoupení žen. Jedna z respondentek dokonce uvedla, že byla ve sportovní redakci nějakou dobu jediná žena a na její místo hledali vyloženě ženu kvůli vyváženosti pohlaví v rámci dané pracovní pozice, přihlásily se ovšem jen dvě. Toto omezené zastoupení mohlo reflektovat genderové nerovnosti v oblasti sportovní žurnalistiky.

RŽ1: [...] *V době, kdy jsem nastupovala (únor 2004) hledali v rámci "vyvažování sil" do brněnské redakce jednoho redaktora a jednu redaktorku. Mužů bylo hodně, ženy se přihlásily jen dvě, takže jsem to měla jednodušší než mužští kolegové. V redakci jsem dlouho byla jediná. [...]*

3.1.3.1.2 Genderové omezení a diskriminace ve sportovní redakci, zkušenosti respondentek a snahy o rovnost

Respondentky uvádějí, že na začátku kariéry jim byly předěleny menší sporty, které zároveň zahrnovaly i estetické disciplíny, které by mohly být ženám bližší. Výběr tedy nebyl náhodný. Lze vysledovat genderové aspekty, alespoň na začátku kariéry ve sportovní redakci.

RŽ1: [...] *V začátcích kariéry mi hned po úspěšně zvládnutém konkurzu řekli, že potřebuji výpomoc především pro menší sporty, mezi které se řadí i estetické. [...]*

RŽ3: [...] *Začínala jsem skutečně na sportech, které mi byly přiděleny a které kolegové nechtěli-estetické sporty, ženské sporty a třeba i paralympijské disciplíny. [...]*

RŽ4: [...] *dříve jsem hodně pokrývala moderní gymnastiku, sportovní aerobic a další esteticko-koordinační sporty. [...]*

Je tedy patrné, že vliv genderu v redakci při jejich začátcích byl. Respondentky odkazují na tradice a předsudky spojené s určitými sporty, které jsou považovány za „mužské“ nebo „ženské“.

Ve své kariéře se jedna z respondentek setkala s genderovými stereotypy a předsudky, které ji omezovaly v pokrývání určitých sportů, zejména fotbalu a hokeje. Argumenty, že „žena nikdy nemůže dělat hokej nebo fotbal“⁴⁶ ukazují na rigidní představy o vhodnosti určitých sportů pro jednotlivá pohlaví. Navzdory své fotbalové angažovanosti a znalostem byla nucena čelit situacím, kdy jí bylo zakázáno plnit i jednoduché úkoly, jako například 20sekundový šot, pouze kvůli jejímu pohlaví. Zároveň ještě doplňuje příběh o moderátorovi, který ignoroval respondentčiny schopnosti a znalosti fotbalové ligy jen kvůli jejímu ženskému pohlaví a označil ji za „nikoho“.⁴⁷ Tato osobní zkušenost respondentky zdůrazňuje přetrvávající genderovou nerovnost a diskriminaci v pracovním prostředí. Je to známka toho, že i přes postupné změny ve vnímání žen v oblasti sportu, stále existují překážky, kterým ženy musí čelit.

Přestože respondentky zaznamenávají postupné uvolňování těchto omezení, v minulosti existovala pravidla o tom, který sport byl považován za vhodný pro ženy a který ne. Nicméně jedna z respondentek zmiňuje nástup nového vedení v roce 2020 s deklarací,

---

⁴⁶ RŽ3: Nestalo se, že by mi někdo vnutil vysloveně ženský sport, ale zakazovali mi pokrývat fotbal a hokej a argumentovali přesně tím, že jsem žena a že “žena nikdy nemůže dělat hokej nebo fotbal.”

⁴⁷ RŽ3: V roce 1999 jsem začala hrát druhou ženskou ligu ve fotbale a paradoxně jsem nesměla udělat ani 20 sekundový šot, protože “jsem žena a nerozumím tomu.” Docházelo k takovým situacím, že třeba tehdejší moderátor Branek, bodů, vteřin Vojta Bernatský třeba vešel do místnosti externistů, rozhlédl se a když tam uviděl mě, řekl:” Doprčic, já potřebuju ten šot z agentur z bundesligy a tady nikdo ne-ní, kdo by to mohl udělat.” Ten nikdo (já) sledoval bundesligu, rozuměl tomu a hrál fotbal závodně.

že „neexistuje, aby někdo někam nesměl, protože je žena“⁴⁸, což signalizuje změnu postojů a snahu o rovnost. I přesto, že ženy mohou pokrývat různé sporty, existují omezení v případě složitějších úkolů, jako jsou překlady a komentáře.⁴⁹ Zde je patrná disproporce mezi mužskými a ženskými redaktory, kdy muži mají větší příležitosti k účasti na prestižnějších akcích. Historický příběh o odpírání příležitosti k moderování kvůli „příliš mnoho příspěvků namluvených ženskými hlasy“⁵⁰ v relaci poukazuje na odmítání přijetí ženského hlasu v určitých situacích, i když byl dodržen bodový scénář a rovnováha mezi hlasem žen a mužů byla zachována. Ženy v redakci se také setkávají s rozdílnou pracovní zátěží, kdy jsou nuceny plnit náročné úkoly, jako jsou překlady a komentáře, zatímco muži mají možnost účastnit se akcí a komentovat velké soutěže.

Respondentky zaznamenaly, že při svém vstupu do pracovního prostředí čelily nedůvěře některých kolegů z důvodu svého ženského pohlaví, ale po čase se s tímto postojem vyrovnaly a získaly si respekt svojí prací a profesionalitou. Předsudky byly umocněny i dalšími faktory, jako byl regionální původ nebo vnímaná role ženy v redakci. V jednom případě bylo cítit zpočátku nepříjemné prostředí, ale s postupem času se situace zlepšila, a respondentka si nakonec vytvořila přátelské prostředí s kolegy.⁵¹

---

⁴⁸ RŽ1: Postupně se situace uvolňovala a po nástupu šéfredaktora Michala Dusíka, zkraje roku 2020, výslovně na první poradě externistů zaznělo, že “neexistuje, aby někdo někam nesměl, protože je žena”.

Neuvědomuji si teď, jestli to řekl sám Michal, nebo “šéf přes externisty” Ondra Zamazal, nebo šéfredaktor zpravodajství David Lukšů. Ale každopádně ti druzí dva kývali, je to stanovisko celého “nového vedení”

⁴⁹ RŽ1: Ale s tím, že musím dělat nějakou práci jen proto, že jsem žena, se potýkám dál. Je to v souvislosti s výrobou Snowboardového magazínu a Magazínu freestyle lyžování. Ten je poslán jako hotový ze zahraničí a v originále se v něm střídají mužské a ženské hlasy. Tedy i ti, kteří ho překládají a komentují v ČT, musejí disponovat mužským a ženským hlasem. Vzhledem k úsporným opatřením ho musejí připravovat interní redaktori. Máme samozřejmě disproporci v počtu mužů a žen v redakci. Muži ho připravují ti, kteří mají zároveň oba sporty na starosti (Michal Dusík snowboard, Jiří Hölzel freestyle). Ženy, které můžeme tu práci dělat, jsme jenom dvě (Katka Nekolná a já). Zbývající kolegyně mají buď půl úvazek nebo se věnují jiné práci. Katka ani já k těm magazínům a sportům obecně nemáme vztah, ty složité překlady snowboardových a freestyleových hantýrek pro nás představují hodiny a hodiny práce, ale bohužel není jiná možnost.

⁵⁰ RŽ: I Řekl, že v mé relaci bylo “příliš mnoho příspěvků namluvených ženskými hlasy. Že národ na to není připraven”. Pamatuji si, že jsem pak dlouho mlčky a potmě stála v kanceláři, koukala jsem z okna na krásné panorama Pražského hradu a chtěla to v televizi zabalit. Pak jsem se šla v klidu znovu podívat na bodový scénář. Ženské i mužské hlasy byly přesně v rovnováze.

⁵¹ RŽ1: Šlo tam o nepříjemnou kombinaci “žena a navíc z Brna”. Když jste z regionu, ne vždy se vám podaří uchytit se v novém prostředí. Ale postupně se to změnilo a začala jsem se naopak cítit velmi dobře a prostředí bylo až na výjimky kamarádké.

Je zmiňována i cesta k určité vybrané práci jako běh na dlouhou trať, ale nejedná se podle respondentky o nedůvěru kolegů, spíše o společenské vnímání dané práce.⁵² Tato odpověď naznačuje, že mohou existovat genderově podmíněné předsudky ohledně některých pracovních rolí.

3.1.3.1.3 Komentování sportovních přenosů, genderové výzvy v životě sportovních komentátorek

Jedna z problematik žen ve sportovní redakci je komentování sportovních soutěží, kdy všechny respondentky zmínily své zkušenosti z komentování sportovních přenosů, přičemž většina z nich mluví v minulém čase a jen jedna z respondentek zmiňuje, že komentuje umělecké plavání, které se ale v přímých přenosech vysílají jen jednou za čtyři roky.

RŽ1: [...] *Mám na starosti synchronizované (umělecké) plavání, které ale v přímých přenosech vysíláme jen jednou za 4 roky při olympijských hrách. [...]*

RŽ2: [...] *Komentovala jsem atletiku. Je to obtížná disciplína a upřímně, necítila jsem se v tom pevná v kramflecích. Pak přišla mateřská atd...pak už jsem z osobních důvodů atletiku nekomentovala. [...]*

RŽ3: [...] *Já sama jsem komentovala desítky možná i stovky volejbalových a beachvolejbalových přenosů. Komentovala jsem mužskou ligu i mužskou reprezentaci. Měla jsem skvěle našlápnuto, stát se jedinou pravidelnou komentátorkou ženou v redakci, ale přerušila jsem kvůli mateřství [...] Robert Záruba se snažil nás ženy zapojit do komentování, samozřejmě menších věcí, já osobně cítím, že je to na mě moc rychlé. [...]*

---

⁵² RŽ4: Upřímně, možná moje cesta k některé práci byla trochu delší, ale nemyslím si že by to bylo nedůvěrou kolegů, spíše společenské vnímání této práce.

RŽ4: [...] *Já jsem komentovala pravidelně přenosy ze sportovního aerobiku a gymnastiky [...]*

Dvě respondentky také uvedly, že se v komentování živých přenosů úplně necítí a není to pro ně přirozené, zároveň však jedna podotkla, že diváci v dnešní době ještě nejsou připraveni, aby hokej, tedy spíše „mužský“ sport, komentovala žena a mohlo by jí to spíše na veřejnosti uškodit, sama má špatné zkušenosti z poznámek diváků na sociálních sítích z disciplín, ve kterých si je jistá.⁵³ Negativní reakce diváků je pro ženy také důležitá a může snižovat jejich sebevědomí při práci komentátorky. Další pojítkem mezi respondentkami je poznamenání mateřské dovolené. Zmiňují, že přerušily komentování kvůli mateřství, což může odrážet realitu, kde ženy často čelí rozhodování mezi kariérou a rodinným životem. Naopak, mužští respondenti se v průběhu rozhovorů ani jednou nezmínili o vlivu mateřství nebo rodinných povinností na jejich profesní život. Jak ve své práci napsala Vochocová „*Obecnou genderovou dělbou rolí ve společnosti je vysvětlováno i přesvědčení, že pro muže otcovství neznamena podobný zásah do profesní kariéry jako pro ženy*“.⁵⁴ Což u mužských respondentů může naznačovat nedostatečné uvědomění si tlaku a rozhodování, s nímž se ženy potýkají v oblasti sladění kariéry a rodinného života.

3.1.3.1.4 Perspektivy na rovnováhu, role žen v mužském kolektivu

S ohledem na otázku na mužský kolektiv také jedna z respondentek zdůrazňuje, že ve vedení ČT Sport dominují muži, kteří zastávají výhradně rozhodovací funkce a ženy jsou spíše na asistentských pozicích.⁵⁵ Tato skutečnost ukazuje výraznou

---

⁵³ RŽ3: V roce 2020 ještě není český konzervativní divák připraven na to, aby hokej komentovala žena a já vím, že by každou chybu tisícínásobně „osolil“ na sociálních sítích. Bohatě mi stačí, jak mě „solí“ za moderaci a reportování, ale to jsou disciplíny, kde se cítím silná a své si obhájím.

⁵⁴ VOCHOCO VÁ, Lenka. *Struktury a hierarchie v profesním diskurzu novinářů a novinářek v ČR se zaměřením na faktor genderu*. PRAHA, 2013, s.98. Disertační práce. Univerzita Karlova.

⁵⁵ RŽ1: Nevnímám náš kolektiv jako mužský, protože řadu rolí (produkčních, asistentek, atd.) zastávají ženy. Ale v rozhodovacích funkcích jsou prakticky výhradně muži.

nerovnováhu pohlaví v klíčových pozicích. V reakci na tuto situaci vyslovuje respondentka návrh na posílení zastoupení žen ve vedoucích rolích a také vytvoření opozičních funkcí.⁵⁶ Tímto by mohla být podpořena snaha o dosažení větší rovnováhy a rozmanitosti v pracovním prostředí. Dále ještě respondentka zmiňuje, že pro ni byla vytvořena opoziční pozice, ale naráží na to, že nemá dojem, že by tato role měla velký vliv nebo oficiální postavení ve firmě.⁵⁷ To může naznačovat nízký stupeň formální podpory nebo uznání pro takové role. Na druhou stranu tato zkušenost také může odkazovat na snahu o začlenění odlišných názorů a perspektiv, což může přispět k bohatší diskusi a rozhodování v pracovním prostředí.

Obecně když respondentky mluví o práci v mužském kolektivu, zmiňují různé názory a zkušenosti, ale vesměs nevnímají práci v mužském kolektivu negativně, spíše naopak. Zmiňují otevřenost mužů a absenci pomluv, která by se naopak v ženském kolektivu mohla vyskytovat.

RŽ2: [...] Miluju práci v mužském kolektivu. Pánové většinou vše řeknou na rovinu a nepomlouvají za zády. [...]

RŽ3: [...] V mužském kolektivu se mi pracuje dobře. [...]

Nicméně tím, že respondentky jsou v redakci delší dobu a začínaly buď při studiu na vysoké škole nebo hned po vysoké škole, tak nemusejí mít mnoho zkušeností ke srovnání s jiným složením kolektivu. Jedna z respondentek zmiňuje, že byla členkou ryze ženského kolektivu a tvrdí, že to nebylo jednoduché. Tento názor podtrhuje

---

⁵⁶ RŽ1: Osobně si myslím, že programu ČT sport chybí ve vedení žena.

⁵⁷ RŽ1: Sama osobně mám zastávat něco jako roli "ombudsmana", a dále někoho, kdo bude vedení vytvářet nějaký opozitní názor. Ale jsou to jen takové neoficiální pozice, které nemají velkou váhu.

důležitost spojení různorodých názorů a přístupů jako ideální cestu, což vyzdvihuje hodnotu rozmanitosti.⁵⁸

3.1.3.1.5 Cesta k překonání genderových výzev

Celkově lze říci, že genderové výzvy a stereotypy stále ovlivňují pracovní zkušenosti žen ve sportovní redakci České televize. Omezení na začátku kariéry, diskriminace při přidělování sportů a výzvy spojené s mateřstvím jsou klíčovými aspekty, které ovlivňují profesní cesty žen v tomto prostředí. Tato skutečnost poukazuje na potřebu dalšího úsilí na podporu rovnosti a eliminaci genderových předsudků v oblasti sportovní žurnalistiky.

3.1.3.2 Muži respondenti

Všichni muži, kteří jsou součástí mé studie, sdílejí společný rys, a to je jejich pozice v oblasti sportovní redakce a specializují se na komentování sportovních přenosů. Tito muži mají v redakci již značné zkušenosti a všichni zároveň sdílejí společný akademický základ, neboť absolvovali Univerzitu Karlovu. Jejich vysokoškolské vzdělání se zaměřuje převážně na oblasti žurnalistiky, médií, sportu, což není rozdílné od vzdělání žen, se kterými jsem vedla rozhovory.

RM (Respondent Muž)

RM1 Michal Dusík
RM2 Robert Zároba
RM3 Ondřej Zamazal
RM4 Jiří Rejman
RM5 Tomáš Jílek

---

⁵⁸ RŽ1: V ryze ženském kolektivu jsem byla coby mladá akvabela a také to nebylo nic jednoduchého. Myslím, že nejlepší je kombinace. Různé názory, různé přístupy.

3.1.3.2.1 Začátky ve sportovní redakci, cesta k novinářské profesi

Z odpovědí respondentů na otázku ohledně začátků práce ve sportovní redakci vyplynulo, že volba práce ve sportovní redakci nebyla vždy lineárním procesem. Respondenti zdůrazňují různorodost svých cest, které zahrnovaly nejen studijní směr, ale také osobní zkušenosti, záliby ve sledování sportu, a dokonce i aktivní sportovní účast. Tato různorodost ukazuje, že existuje mnoho cest, jak se dostat do oblasti sportovní žurnalistiky, a že každý má svůj unikátní příběh. U této otázky je vidět spojení mezi cestami žen i mužů k práci ve sportovní redakci.

Zároveň je patrné, že většina respondentů měla pevný základ ve sportu od mládí, což hrálo klíčovou roli v jejich pozdějším rozhodnutí věnovat se sportovní žurnalistice. Kombinace studia a vášně pro sport vytvořila prostředí, ve kterém se tito respondenti cítili přirozeně přitahováni k práci ve sportovní redakci.

RM1: [...] *Paradoxně jsem studoval matematické modelování na MFF UK, takže to nebyl úplně směr ke sportovní žurnalistice, ale od 5 let jsem hrál hokej [...]*

RM2: [...] *Mým profesním cílem bylo stát se sportovním novinářem. [...]*

RM3: [...] *Od 8 let jsem aktivně sportoval [...] navíc jsem sport sledoval i pasivně. [...]*
Od prostého sledování vedla cesta k zálibě ve statistikách, resp. zájmu o novinářskou profesi, který jsem projevoval už na druhém stupni ZŠ. [...]

RM4: *Studium + bývalý vrcholový sportovec*

RM5: [...] *od dětství záliba především ve sledování hokejových přenosů, zájem o historii sportu a statistiky. Postupně rostoucí zájem o práci v médiích se zaměřením na sport [...]*

3.1.3.2.2 Vývoj genderových rolí ve sportovních redakcích, perspektiva mužů

Dle respondentů byla v minulosti sportovní redakce převážně mužským prostředím, kde se ženy téměř nevyskytovaly. Pracovní příležitosti byly tedy pravděpodobněji

pro muže a sport byl dlouho vnímán jako oblast, kde dominovali muži. V tomto kontextu bylo pro ženy obtížnější prosazovat se a získávat pozice ve sportovní redakci.

RM1: [...] *V době, kdy jsem do redakce nastupoval, to bylo určitě lehčí jako muž, sport byl považován za výrazně mužskou doménu. [...]*

RM2: [...] *V roce 1990 nebyla v redakci jediná žena, a to ani mezi externisty. [...]*

Ovšem v průběhu času došlo dle respondentů k pozitivní změně. Postupně se mění stereotypní pohled na ženy ve sportu, což vede ke zvýšení zastoupení žen v redakčních týmech. V současné době, kdy rovnost pohlaví získává stále větší váhu a uplatňuje se jako klíčová hodnota, si respondenti myslí, že v oblasti sportovní žurnalistiky panují vyrovnané podmínky bez rozdílů pohlaví.

RM1: [...] *Mým cílem jako šéfredaktora je, aby byly podmínky naprosto stejné. [...]*

RM2: [...] *V případě uvolnění situace jsou možnosti stejné – záleží na kvalitě práce, nikoli na pohlaví. V roce 1990 nebyla v redakci jediná žena, a to ani mezi externisty. V tom se situace zásadně změnila. [...]*

RM3: [...] *Stereotypní pohled, že ženy nemůžou vykonávat profesi sportovní novinářky v televizi, z kolektivního redakčního vědomí postupně vymizel [...]*

RM5: [...] *Šanci získat práci má muž i žena myslím stejnou [...]*

Nicméně jeden z respondentů zmiňuje, že ženy jsou často omezeny stereotypy, které ovlivňují perspektivy jejich kariérního růstu a může to ovlivnit jejich možnosti postupu v tomto oboru.⁵⁹

---

⁵⁹ RM5: Šanci získat práci má muž i žena myslím stejnou, otázkou ovšem je, zda mají stejnou vidinu kariérního růstu, tady už nejsem optimistou.

3.1.3.2.3 Nerovnost příležitostí žen ve sportovní redakci

Respondenti také uvedli, že se setkali s různými formami nerovnosti v pracovním prostředí sportovní redakce v souvislosti s pohlavím. Například příběh, který mj. také zmiňovala RŽ3 (kap. Genderové omezení a diskriminace ve sportovní redakci, zkušenosti respondentek a snahy o rovnost), kdy jí bylo odepřeno přidělení fotbalové reportáže s ponížujícím přístupem, který i přes její zkušenosti upřednostňoval mužské reportéry.⁶⁰ Zde je vidět, že zkušenosti žen nejsou vždy dostačující, a i přes své znalosti mohou ženy stále čelit předsudkům nebo překážkám při získávání některých pracovních příležitostí v oblasti sportovní žurnalistiky. Další respondent zmiňuje, že ze stejné pozice, na které byly ženy, se posunul dále na komentátorskou pozici, přičemž ženy tento posun nevyhledávaly. Z jeho pohledu to může být právě tím, že mezi komentátory jsou převážně muži a nemusí to být pro ženy příjemné prostředí.⁶¹ Tato poznámka se shoduje s některými odpověďmi ženských respondentek, které zmiňovaly, že se v komentátorské pozici necítí. Je tedy zřejmé, že i muži si uvědomují, že ženy mohou mít nevýhodnější postavení v rámci komentátorských pozic, a to z různých důvodů, například převahou mužů na těchto pozicích. Tyto zkušenosti ukazují potřebu vytvářet pracovní prostředí, které podporuje rovnost pohlaví a poskytuje ženám stejné příležitosti k postupu a rozvoji v různých profesních rolích v této oblasti.

3.1.3.2.4 Ženy v komentátorské roli sportovních přenosů

Zeptala jsem se také respondentů blíže, co si myslí o komentování sportovních přenosů ženami a z rozhovorů vyplynulo několik klíčových prvků. RM1 argumentuje, že většina žen se nedostatečně profilovala, a zároveň upozorňuje na výše postavený hlas žen, který

---

⁶⁰ RM3: od kolegyně znám historicky, že jim bylo odepřeno nasazení na fotbalovou reportáž s despektivním přístupem řídicího pracovníka, který zpochybňoval jejich rozhled v tomto sportu a upřednostňoval na natáčení výhradně mužské kolegy.

⁶¹ RM5: z pozice "bench" reportéra na hokejových přenosech přesunul na komentátorskou pozici, zatímco mé kolegyně dávaly najevo, že to vlastně ani není jejich motivací (zřejmě je odrazuje právě ono dominantně převažující maskulinní prostředí).

je dle něj handicap při vypjatějších chvílích sportovního zápasu.⁶² Genderové predispozice zmiňuje také další respondent, který zároveň podporuje tvrzení RŽ3, že v této oblasti dominuje konzervativní a maskulinní trend, což může vytvářet odpor nebo obtíže pro ženy komentátorky, kteří se s tímto prostředím mohou setkávat.⁶³ Ženy mohou čelit obtížím v této oblasti, protože jen málokterá z nich má dostatek vnitřní síly k překonání výzev v tradičním, často mužsky orientovaném prostředí.⁶⁴ Z rozhovorů také vyplývá, že pro ženy je obtížné přejít z role reportérky na roli komentátorky. Nedostatek motivace a obavy z vysokých nároků, zejména časové náročnosti, vytrvalosti, reportérské praxe a významného osobního nasazení, představují v redakcích bariéry a rizika.⁶⁵ Ačkoli to není přímo řečeno, může respondent naznačovat, že některé ženy mohou pociťovat tlak v důsledku rodinných povinností. To by mohlo zahrnovat péči o rodinu, zvláště v situacích, kdy práce komentátorky vyžaduje nepravidelný pracovní režim, cestování nebo pracovní nasazení mimo standardní pracovní hodiny. Takové výzvy by mohly být jedním z faktorů, které ovlivňují rozhodnutí některých žen nepřejít z role reportérky na roli komentátorky.

3.1.3.2.5 Profesionální přístup bez ohledu na pohlaví, odlišné pohledy mužů a žen

Pokud se ale zaměříme na jiné pracovní role ve sportovní redakci, tak oba vedoucí pracovníci v redakci (šéfkomentátor – RM2, šéfredaktor - RM1) potvrdili, že rozhodně nerozdělují pracovní náplň dle pohlaví a gender není rozhodujícím faktorem

---

⁶² RM1: Je to mimo jiné dáno tím, že se většina žen jako komentátorky neprofilovaly, také je jistým hendikepem vyšší posazení hlasu, které může ve vypjatých momentech působit rušivě (což se týká i mužů s vyšším hlasem).

⁶³ RM3: Sportovní televizní komentář je velmi specifická disciplína, která závisí i na osobnostních předpokladech a (dle mých pozorování a zkušeností) i gendrových predispozicích. To může – při vědomí určité stereotypizace – ovlivňovat fakt, že se jí věnují převážně muži. Záleží i na poptávce konzumentů sportovního obsahu, kteří jsou v českém prostředí spíše konzervativní (maskulinní) a ženě-komentátorce hůř přivyknou.

⁶⁴ RM5: Důvodem je, že málokterá žena má dostatečnou vnitřní sílu “poprat se” s nástrahami často rigidního, tradičně mužsky zavedeného prostředí.

⁶⁵ RM2: Komentování živých událostí je specifická část profese sportovní žurnalistky. Představy veřejnosti, a to i z řad novinářů, o této disciplíně jsou bohužel často velmi naivní. Pokud mohu soudit podle praktických zkušeností, pro novinářky je velmi obtížný posun od reportérky do role komentátorky. Poptávka po ženách, které by to tento úkol dlouhodobě zvládaly, je v redakci trvalá. Problémem je někdy nedostatek motivace, častěji ovšem obavy z nároků na tuto část profese, především časová náročnost, požadavky na vytrvalost, reportérskou praxi a velká porce osobního angažmá až rizika.

při přidělování práce. Oba zdůrazňují, že nasazení v redakci vychází čistě ze zkušeností a dlouhodobého pohledu na pracovní výkony jednotlivců. Dále také jeden z respondentů uvádí, že se spíše snaží využívat odlišného pohledu a v minulosti úmyslně přiděloval práci reportérkám. Zároveň oba poukazují na to, že pokud jde o rutinní úkoly, nedělají rozdíly mezi muži a ženami, a zaměřují se pouze na pracovní schopnosti. Celkově lze vysledovat, že v jejich přístupu k práci v redakci se snaží klást důraz na profesionální dovednosti a schopnosti jednotlivců bez ohledu na jejich pohlaví, naopak se snaží eliminovat genderové stereotypy a překážky, kterým by ženy ve sportovní redakci mohly čelit.

RM1: *Nasazení v RS vychází čistě ze zkušeností a probíhá dlouhodobě, takže muž x žena v tom nehraje roli.*

RM2: *[...] s ohledem na odlišnost pohledu jsem mnohokrát zadal práci úmyslně reportérce. Pokud jde o rutinní úkoly, opět platí, že neděláme rozdíly – jde pouze o pracovní schopnosti.*

Jak uvedl RM2 viz výše, že „mnohokrát zadal práci úmyslně reportérce“, zeptala jsem se i ostatních respondentů, zda vnímají rozdíly mezi ženami a muži v pracovním prostředí sportovní redakce a z odpovědí respondentů vyplývá, že existuje obecný názor, že ženy ve sportovní redakci přinášejí do pracovního prostředí odlišný pohled, což je hodnoceno jako oživující a přínosné. Zároveň je zdůrazněno, že i přesto, že by měl být zpravodajský styl jednotný, každé pohlaví může přistupovat k událostem s trochu odlišným emocionálním náhledem a osobními zkušenostmi.

Zdůrazňuje se také, že ženy mají odlišný pohled na některé pracovní věci, ačkoli se snaží na to nahlížet bez ohledu na pohlaví kolegů. Respondenti podotýkají, že každý originální pohled na sport, bez ohledu na pohlaví, je v této oblasti ceněn.⁶⁶ Celkově

---

⁶⁶ RM5: Každý originální pohled na sport, obzvlášť v oboru, kde už se zdá byly všechny nápady vyčerpány a někdy použity, je skvělou věcí bez ohledu na jeho nositele / nositelku.

odpovědi reflektují očekávání a výhody diverzity v pracovním prostředí sportovní redakce.

RM2: [...] zpracování obsahu mohou dát jiný pohled, který je oživující a zajímavý. [...]

RM3: Muži a ženy zapojují do pracovních záležitostí rozdílné emoce, náhled či osobní a profesní zkušenost, a třebaže například zpravodajský styl by měl být jednotný, každé z pohlaví může událost vidět trochu jiným způsobem.

RM4: Zcela jistě mají ženy ve sportovní redakci jiný pohled na některé pracovní věci.

3.1.3.2.6 Pohled mužů na genderovou problematiku

Mužští respondenti ve sportovní redakci zdůrazňují pozitivní změny v genderovém složení od doby, kdy začínali. I když historicky bylo prostředí sportovní redakce vnímáno jako mužská doména, postupně se vyrovnávají podmínky pro muže a ženy. Vedoucí pracovníci rovněž potvrzují, že při přidělování práce se řídí profesionálními schopnostmi bez ohledu na pohlaví. Oceněn je přínos různorodosti, ačkoli je zdůrazněno, že zpravodajský styl by měl být jednotný. Přestože muži uznávají odlišné pohledy žen, v oblasti komentování sportovních přenosů ženami se objevuje názor, že některé ženy mohou čelit obtížím v tradičně mužsky orientovaném prostředí, a to i kvůli tlaku spojenému s rodinnými povinnostmi. Celkově vyvstává potřeba podporovat rovnost pohlaví a diverzitu ve sportovní žurnalistice.

3.1.3.3 Kampaně značky Krušovice - Král ví, že hokej je krásnější se ženami

V posledním dotazu jsem se obrátila na muže i ženy, abych získala jejich názor na kampaň z roku 2016 na značku Krušovice. V této kampani bylo vyobrazeno, že Král (muž) ví, že hokej je krásnější se ženami, na který koukají společně a pijí u toho pivo Krušovice. Cílem bylo zjistit, zda respondenti považují tuto kampaň za vhodnou pro veřejnoprávní televizi, zejména vzhledem k tomu, že byla výrazně a aktivně

propojena se studiem České televize. Také jsem se zajímala, zda souhlasí s myšlenkou zaměřit se více na propagaci sportu (spíše mužského) a spojení se ženami.

Některé respondentky vyjádřily podporu zapojení žen do sportovních událostí a aktivit považovaných za tradičně mužské.

RŽ1: [...] *Osobně fandím tomu, když se někdo snaží, aby ženy byly součástí do té doby “ryze mužských” situací.. [...]*

RŽ2: [...] *Já jsem proto, aby v každém sportu byly zastoupeny i ženy. [...]*

Kritizovaly však tuto kampaň, která měla za cíl propagovat značku Krušovice v rámci MS v hokeji. Zejména byl kritizován akcent na fyzický vzhled žen, jako například slogan „*Hokej je krásnější se ženami*“, který byl považován za nevhodný. Zazněla i kritika provedení kampaně, označené za bizarní s nesouhlasem s vyobrazením žen v prostředí plném „*živočišných typů chlapů*“ a s výběrem jediné ženy mezi všemi.⁶⁷ Respondentky zdůraznily, že i když podporují rovnost žen a mužů ve sportu, kampaň byla vnímána negativně z důvodu použití stereotypů a nedostatečného respektu k různým názorům a perspektivám žen v oblasti sportu. Jedna z respondentek poskytla cenné informace ohledně natáčení kampaně, jelikož byla se přímo účastnila natáčení reklamních fejetonů na Mistrovství světa v hokeji v Petrohradě v roce 2016. Ta ale uvedla, že se snažila točit vstupy spíše z mužské perspektivy, jelikož v tomto případě odmítá ženský pohled na hokej.⁶⁸ Je zajímavé vidět, jaká rozhodnutí mohou

---

⁶⁷ Osobně fandím tomu, když se někdo snaží, aby ženy byly součástí do té doby “ryze mužských” situací. Ale vadí mi akcent na fyzický vzhled. “Hokej je krásnější se ženami” je slogan, který mi přijde (omlouvám se) prostě absolutně blběj. Navíc ta naprosto narvaná hospoda živočišnými typy chlapů a do toho Jitka Čvančarová jako jediná mezi všemi? Ať se na mě autor nezlobí, ale je to bizár. Znáám spousty žen, které mají hokej rády.

⁶⁸ Nevím, jestli to byl tehdy marketingový tah, ale prozradím vám jednu výrobní informaci. Tyhleky obrádkované reklamní fejetony vždy točí v ČT reportér a to jsem byla na MS 2016 já. V Petrohradu tehdy byla v úvodu MS i Hana Ježková, ale ta pak odstoupila ze zdravotních důvodů, takže jsem pak zbytek dotočila taky já. Takže to nikdo jiný než žena točit nemohla. Možná toto Krušovice inspirovalo, možná to byla z nouze ctnost, tyhle informace ví Robert Záruba, který byl na schůzkách. Já jsem ty fejetony stejně netočila z “ženského pohledu”. Protože hokej jsem jako malá vnímala skrz bratra a tátu, posléze jsem na něj chodila s kamarády a momentálně pracuju s mužskými kolegy, takže hokej dokážu vnímat jen z mužského pohledu. Vlastně pochybuju, že existuje něco jako ženský pohled na hokej.

být přijata, zejména v oblasti sportovního marketingu, který často pracuje s genderovými stereotypy. To může přispět k diskusi o tom, jak jsou prezentována genderová témata v médiích a reklamě a jaký vliv mají na vnímání širší veřejnosti. Například zdůrazňování mužské perspektivy na hokej a odmítnutí „ženského pohledu“ respondentkou může odrážet obecnější trendy v tom, jak jsou role mužů a žen vnímány a prezentovány v kontextu sportu. To pak může ovlivnit vnímání širší veřejnosti ohledně genderových rolí a případně rozšířit otázky o tom, zda jsou tyto prezentace spravedlivé či stereotypní.

Mužské vnímání této kampaně bylo trochu rozporuplné. Z odpovědí respondentů je zřejmé, že většina kampaní nezaznamenala. Na druhou stranu se vyjádřili k marketingové kampani z obecnějšího pohledu a vyjadřují pozitivní postoj k začleňování žen do reklamních kampaní.

RM4: *Každá kampaň, ve které se objevují ženy se mi líbí.*

RM5: *[...] každý způsob, jak udělat zdánlivě upocený, smradlavý a pivní mužský sport elegantnějším, voňavějším a pohlednějším, je pozitivní [...]*

Jeden z respondentů vyjádřil nesouhlas s propojováním komerčních aktivit s vážnými tématy. Nicméně zdůraznil, že přesto, že se neztotožňuje s touto praxí, nevidí v ní potenciální hrozbu pro společnost jako celek.⁶⁹

---

⁶⁹ Nesměšoval bych komerční aktivity soukromých subjektů (byť celospolečensky známých), které cílí téměř výhradně na pozornost publika, s vážnou společenskou tematikou. Chápu, že kampaň byla postavena na stereotypním náhledu na ženy, jako mediální profesionál to nikdy podporovat nebudu, zbytečné to bylo, ale zároveň to není nic, co by mělo ohrožovat stabilitu společnosti.

Závěr

V rozhovorech s ženami jsem se snažila zjistit odpověď na výzkumnou otázku: *Jaký je vliv a vnímání genderu v pracovním prostředí převážně složeného z mužů na pracovní zkušenosti žen ve sportovní redakci České televize?*

Vliv a vnímání genderu v pracovním prostředí sportovní redakce České televize mají výrazný dopad na pracovní zkušenosti žen. Respondentky, tvořící výhradně ženský vzorek, spojuje společný rys mateřství a vysokoškolského vzdělání. V průběhu svých kariér čelily různým výzvám spojeným s genderem. Začátky jejich profesní dráhy ve sportovní redakci byly ovlivněny nejen osobními zájmy a zkušenostmi, ale také genderovými stereotypy.

Během výběrových procesů byly některým z respondentkám přidělovány „ženské“ sporty, což jasně ukazuje na přetrvávající předsudky ohledně vhodnosti určitých disciplín pro jednotlivá pohlaví. Komentování sportovních přenosů, zejména v tradičně považovaných „mužských“ sportech, bylo pro některé respondentky obtížné. Negativní reakce od diváků ukazují na to, že genderové bariéry stále přetrvávají, a to i v oblasti sportovní žurnalistiky. Strukturální nerovnosti ve vedení, kde dominují muži na rozhodovacích pozicích a ženy jsou častěji na asistentských pozicích, signalizují naléhavou potřebu dalších kroků směrem k rovnosti pohlaví ve vedoucích rolích.

Přestože se setkávají s různými výzvami, respondentky vyjádřily pozitivní postoj k práci v mužském kolektivu, kde oceňují primárně otevřenost. Podtrhly význam různorodosti názorů a perspektiv v pracovním prostředí. I když stále existují genderové výzvy, některé pozitivní signály naznačují postupné změny a snahu o vytváření rovnostářského pracovního prostředí. Nicméně je evidentní, že je třeba nadále intenzivně pracovat na odstranění genderových stereotypů a podpoře rovnosti pohlaví ve sportovní žurnalistice.

Pro dosažení skutečné rovnosti pohlaví ve sportovní redakci je nezbytné nejen překonat existující předsudky, ale také aktivně podporovat postupy založené na principu rovnosti při výběru a posuzování profesionálních dovedností bez ohledu na pohlaví. Důraz na edukaci a sdílení informací v pracovním prostředí může přispět k odstranění genderových bariér. Otevřený dialog a vytváření inkluzivního pracovního prostředí, a to nejen mezi zaměstnanci, ale také s vedením a nadřízenými, které zdůrazňuje hodnotu rozmanitosti, jsou klíčové pro dosažení udržitelných změn. Pro budoucí výzkum je důležité zkoumat účinnost existujících iniciativ zaměřených na podporu rovnosti pohlaví a sledovat trendy v genderové rovnosti ve sportovní žurnalistice.

V mužských rozhovorech jsem hledala odpověď na výzkumnou otázku: *Jak ovlivňuje převaha mužů ve sportovní redakci České televize pohled mužských novinářů na pracovní příležitosti, a jak se promítá genderový aspekt v jejich vnímání?*

Z výzkumu vyplynulo, že i přes historickou převahu mužů ve sportovní redakci se situace postupně mění směrem k rovnějším pracovním podmínkám pro muže a ženy. Mužští respondenti zdůrazňují pozitivní vývoj v oblasti genderové rovnosti ve sportovní žurnalistice, ačkoli přiznávají, že historicky to byla spíše mužská doména. Ocenění různorodosti a odlišných pohledů, které ženy do redakce přinášejí, svědčí o postupném otevírání prostoru pro profesionální rozvoj žen v této oblasti. Respondenti vyzdvihují, že při přidělování práce se zaměřují především na profesionální schopnosti jednotlivců bez ohledu na pohlaví. Přestože se někteří obávají, že některé ženy mohou čelit překážkám v tradičně mužsky orientovaném prostředí, obecně se zdá, že tendence k diverzitě a rovným příležitostem převažuje. Odpovědi respondentů naznačují snahu eliminovat genderové stereotypy a vytvářet pracovní prostředí podporující rovnost pohlaví.

Výzkum také ukazuje, že existují rozdílné pohledy mužů a žen na některé aspekty práce ve sportovní redakci, což může přinášet obohacení a různorodost do redakčního týmu.

Celkově lze konstatovat, že genderová problematika ve sportovní redakci České televize je komplexní a postavena na kombinaci historických trendů, současných snah o rovnost pohlaví a individuálních zkušenostech respondentů. Otevřenost pro nové pohledy a odstranění překážek pro ženy ve sportovní žurnalistice jsou klíčovými aspekty, které by mohly přispět k dalšímu posunu směrem k rovným příležitostem pro všechny profesionály v tomto odvětví.

V souvislosti s neustálým vývojem genderové rovnosti ve sportovní redakci České televize by mohly být vytvořeny konkrétní kroky a doporučení pro další zlepšení pracovního prostředí. Prvním krokem by mohlo být implementování školení zaměřených na eliminaci genderových stereotypů a povědomí o různých přístupech k práci. Tato školení by mohla být povinná pro všechny nové i stávající zaměstnance s cílem podporovat otevřenost a snížit předsudky spojené s pohlavím. Dále by mohlo být důležité systematické sledování genderových nerovností ve sportovní redakci a pravidelné vyhodnocování pracovních podmínek, aby bylo možné identifikovat potenciální problémy a rychle na ně reagovat. Transparentnost v procesu otevírání pracovních příležitostí by mohla být klíčovým prvkem pro zajištění spravedlivého postupu bez ohledu na pohlaví.

Summary

In interviews with women, I sought to find an answer to the research question: *What is the impact and perception of gender in the predominantly male working environment on the work experiences of women in the sports editorial department of Czech Television?* The influence and perception of gender in the work environment of the sports editorial department of Czech Television have a significant impact on the work experiences of women. Female respondents, constituting an exclusively

female sample with common traits of motherhood and higher education, faced various challenges related to gender throughout their careers. The beginnings of their professional journey in sports journalism were influenced not only by personal interests and experiences but also by gender stereotypes.

During selection processes, some respondents were assigned to cover “women’s” sports, clearly indicating persistent biases regarding the suitability of certain disciplines for each gender. Commenting on sports broadcasts, especially in traditionally considered “male” sports, proved challenging for some female respondents. Negative reactions from viewers and difficulties associated with this task suggest that gender barriers still persist, even in the field of sports journalism. Structural inequalities in leadership, where men dominate decision-making positions and women are more often in assistant roles, signal an urgent need for further steps towards gender equality in leadership roles.

Despite facing various challenges, respondents expressed a positive attitude towards working in a male-dominated environment, where they primarily appreciate openness. They emphasized the importance of diverse opinions and perspectives in the work environment. While gender challenges still exist, some positive signals indicate gradual changes and efforts to create an egalitarian working environment. However, it is evident that ongoing work is needed to eliminate gender stereotypes and promote gender equality in sports journalism.

To achieve genuine gender equality in the sports editorial department, it is essential not only to overcome existing prejudices but also to actively support egalitarian practices in the selection and assessment of professional skills regardless of gender. Emphasizing education and awareness in the workplace can contribute to eliminating gender barriers. Open dialogue and the creation of an inclusive work environment, not only among employees but also with management and superiors, highlighting the value of diversity, are crucial for achieving sustainable changes. For future research,

it is important to examine the effectiveness of existing initiatives aimed at promoting gender equality and monitor trends in gender equality in sports journalism.

In interviews with men, I sought an answer to the research question: *How does the predominance of men in the sports editorial department of Czech Television influence the perspective of male journalists on job opportunities, and how does the gender aspect reflect in their perception?*

The research indicates that despite the historical predominance of men in the sports editorial department, the situation is gradually evolving towards more equal working conditions for men and women. Male respondents emphasize positive developments in gender equality in sports journalism, acknowledging that historically it has been more of a male-dominated domain. Appreciating diversity and different perspectives brought by women into the editorial team indicates a gradual opening of space for the professional development of women in this field. Respondents highlight that when assigning work, they focus primarily on individual professional abilities regardless of gender. While some express concerns that some women may face obstacles in a traditionally male-oriented environment, the overall trend seems to favor diversity and equal opportunities. Respondents' answers suggest an effort to eliminate gender stereotypes and create a work environment that supports gender equality.

The research also shows that there are differing views between men and women on certain aspects of work in the sports editorial department, which can bring enrichment and diversity to the editorial team.

Overall, it can be stated that the gender issues in the sports editorial department of Czech Television are complex and built on a combination of historical trends, current efforts towards gender equality, and individual experiences of respondents. Openness to new perspectives and the removal of barriers for women in sports journalism

are crucial aspects that could contribute to further progress towards equal opportunities for all professionals in this field.

In the context of the ongoing development of gender equality in the sports editorial department of Czech Television, specific steps and recommendations could be established for further improvement of the work environment. The first step could be the implementation of training focused on eliminating gender stereotypes and raising awareness about different approaches to work. These training sessions could be mandatory for all new and existing employees, aiming to promote openness and reduce gender-related biases. Furthermore, systematic monitoring of gender inequalities in the sports editorial department and regular evaluation of working conditions could be crucial to identify potential issues and respond promptly. Transparency in the process of assigning job opportunities and promotions could be a key element to ensure a fair approach regardless of gender.

Použitá literatura

BAUEROVÁ, Jaroslava a BÁRTOVÁ, Eva. Proměny ženy v rodině, práci a ve veřejném životě. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1987. ISBN (brož.)

BEAUVOIR, Simone de. Druhé pohlaví. Přeložil Josef KOSTOHRYZ, přeložil Hana UHLÍŘOVÁ. Praha: Orbis, 1967. Malá moderní encyklopedie. ISBN 11-047-67.

BEDNÁŘOVÁ, Věra. Postavení ženy ve starověku. Praha: Václav Petr, 1941. Svazky úvah a studií (Václav Petr).

BERG, Bruce L. and Howard Lune. Qualitative Research Methods for the Social Sciences. 9th edition. Pearson Education, 2017. ISBN 978-1-292-16439-7.

COOKY, C., MESSNER, M. A., & Hextrum, R. H. (2013). Women Play Sport, But Not on TV: A Longitudinal Study of Televised News Media. *Communication & Sport*.

CRESWELL, John Ward a Cheryl N. POTH. Qualitative inquiry and research design: choosing among five approaches. 4th edition. Los Angeles: SAGE, 2018. ISBN 978-1-5063-6117-8.

DAVIS, Angela Y. Women, Race & Class, Class and Race in the Early Women's Rights Campaign. New York: Random House, 1981. ISBN 978-0-307-79849-7

HARDIN, M., & Shain, S. (2005). Strength in Numbers? the Experiences and Attitudes of Women in Sports Media Careers. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(4).

HARTMANN, Heidi I. The Unhappy Marriage of Marxism and Feminism. Boston: South and Press, 1981. ISBN 978-0896080614

- HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
- HENDL, Jan. Úvod do kvalitativního výzkumu. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7.
- HORSKÁ, Pavla. Naše prababičky feministky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. Knižnice Dějin a současnosti. ISBN 80-7106-380-0.
- JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. Média a společnost. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007, s.16. ISBN 978-80-7367-287-4.
- LANDRY, Jean-Pierre et MORLIN, I. La littérature française du XVIIe siècle. Paris: A. Colin, 2002. ISBN 2200262701.
- MCLUHAN, Marshall. Jak rozumět médiím: extenze člověka. Přeložil Miloš CALDA. Praha: Mladá fronta, 2011. Strategie. s. 20. ISBN 978-80-204-2409-9.
- OAKLEY, Ann. Pohlaví, gender a společnost. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-403-6.
- OSVALDOVÁ, Barbora. Česká média a feminismus. Praha: Libri, 2004. Gender sondy, ISBN 80-86429-31-8.
- POWER, Eileen Edna, POSTAN, M. M., ed. Medieval Women. 6. Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-1-107-65015-2.
- RENZETTI, Claire M. a Daniel J. CURRAN. Ženy, muži a společnost. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0525-2.
- SUSAN, Cahn. Coming on Strong: Gender and Sexuality in Twentieth-Century Women's Sport. 1995. ISBN 9780674144347 MCQUAIL, Denis. Úvod do teorie masové komunikace. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

VOCHOCOVÁ, Lenka. *Struktury a hierarchie v profesním diskurzu novinářů a novinářek v ČR se zaměřením na faktor genderu*. PRAHA, 2013. Disertační práce. Univerzita Karlova.

WEISS, Petr. *Sexuologie*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2492-8.

Použité online zdroje

ČESKÁ ROZHLAS. *Témata* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/sto-let-od-zrovnopraveni-ceskych-zen-a-uzakoeni-jejich-hlasovaciho-prava-8155547>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Česká Televize* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Česká Televize Sport* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz>

FEMINISMUS. *Slovníček pojmů* [online]. [cit. 2023-11-30]. Dostupné z: <https://web.feminismus.cz/slovnicek.shtml#R>

1

Teze k bakalářské práci

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Machalíková Libuše	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2017	
E-mail diplomantky/diplomanta:	
Studijní obor/forma studia: Mediální studia, kombinované studium	
Předpokládaný název práce v češtině: Sportovní komentátorky České televize	
Předpokládaný název práce v angličtině: Female Sports Commentators in Czech Television	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2019/2020	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Bakalářská práce bude zaměřená na ženské sportovní komentátorky a vývoj jejich postavení ve sportovní redakci České televize od jejího zřízení v roce 1992. Teoretická část bude mít několik částí, jedna z nich se bude věnovat veřejnoprávní instituci České televize a její historii. Další bude věnovaná genderu, feminismu a historickému vývoji postavení žen ve veřejném prostoru. V teoretické části bude také kapitola zaměřená na ty ženy ve sportovní redakci České televize, které měly nebo stále mají na starosti mluvené slovo. V praktické části pak bude využita metoda kvalitativního výzkumu formou polostrukturovaných rozhovorů, které budou vedeny s několika aktuálními i bývalými komentátorkami i komentátory České televize. Cílem bude zanalyzovat vnímání práce samotných komentátovek, jejich postavení v kolektivu, jejich konkrétní sportovní zaměření (například to, zda v tomto směru existují „mužské“ a „ženské“ sporty) a také možnosti jejich dalšího rozvoje.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1) Úvod 2) Teoretická část a) Historie a současnost veřejnoprávní instituce ČT b) Gender, feminismus, postavení žen ve veřejném prostoru c) Ženy ve sportovních studiích ČT 3) Praktická část a) Polostrukturované rozhovory se současnými i bývalými komentátorkami ČT b) Polostrukturované rozhovory se současnými i bývalými komentátory ČT c) Analýza jednotlivých rozhovorů 4) Závěr	
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): Sportovní redakce ČT, 1992 až 2019	
Postup (technika) při zpracování materiálu: Kvalitativní výzkum, polostrukturované rozhovory	

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

1. BERG, Bruce L. *Qualitative research methods for the social sciences*. 4th ed. Boston: Allyn and Bacon, 2001. ISBN 0-205-31847-9.

Kniha pomáhá k pochopení metod kvalitativního výzkumu, vysvětluje, jak efektivně data sbírat, analyzovat a prezentovat.

2. CREEDON, Pamela J. a Judith CRAMER. *Women in mass communication*. 3rd ed. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, c2007. ISBN 1412936950.

Kniha zkoumá ženy žurnalistky a celkově jejich postavení v prostředí masové komunikace, nabízí také nápady ke zlepšení postavení těchto žen v kolektivu tohoto oboru.

3. HAVELKOVÁ, Hana a Mirek VODRÁŽKA, ed. *Žena a muž v médiích*. Ilustroval Veronika BROMOVÁ. Praha: Nadace Gender Studies, 1998. Černá kočka. ISBN 80-902367-2-3.

Dokumentace je ze semináře, který uspořádala Nadace Gender Studies a zaměřuje se na feminismus v českých médiích v 90. letech 20. století.

4. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

Publikace se zabývá metodami kvalitativního výzkumu, a také jejich vyhodnocováním, přinese nám vhled od základních postupů až po jednotlivé aplikace.

5. JIRÁK, Jan, Barbara KÖPPOVÁ a Radim WOLÁK, ed. *Česká novinářka: k postavení a obrazu novinářek v českých médiích*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0056-7.

Publikace se zaměřuje na novinářky v mediálním prostředí, zahrnuje základní popis genderové problematiky v českých médiích od minulosti až po současnost.

6. RENZETTI, Claire M. a Daniel J. CURRAN. *Ženy, muži a společnost*. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0525-2.

Kniha nabízí pohled na feministické myšlení, feministická hnutí a celkově feministické otázky. Jsou zde rozebrána historická postavení mužů a žen v různých oborech.

7. SATURKOVÁ, Jitka, Vít ŠNÁBL a Jiří PITTERMANN, ed. *(Prvních) 10 let České televize*. Praha: Česká televize, c2002. PR a Promotion. ISBN 80-85005-37-9.

Kniha je zaměřená na prvních deset let České televize jako instituce, obsahuje analýzu programu, zpravodajství, ale také fakta o celém vysílání a odezvě diváků.

8. ŠTOLL, Martin. *1.5.1953 - zahájení televizního vysílání: zrození televizního národa*. Praha: Havran, 2011. Dny, které tvořily české dějiny. ISBN 978-80-87341-06-3.

Kniha je zaměřena na historii televizního vysílání od prvních zmínek ve 20. letech 20. století přes zahájení nepravidelného vysílání v roce 1953 až do roku 1961.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

KOREIS, Kristýna. *Ženy ve sportovních redakcích: gender, profesní sebepojetí, moc*. Praha, 2017. Diplomová práce. Univerzita Karlova.

ČECHOVÁ, Tereza. *Ženy novinářky: Genderové stereotypy v audiovizuálních médiích*. Praha, 2018. Bakalářská práce. Univerzita Karlova.

Datum / Podpis studenta/ky

*****

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Seznam příloh

Rozhovory s respondenty

Ženy

Otázka 1	Proč jste si vybral práci právě ve sportovní redakci? (Studium, aktivní / profi sportovec, záliba ve sportu, jiné?)
Černošková	Při studiu na vysoké škole mě bratr upozornil na konkurz do sportovní redakce ČT v Brně. Protože jsem byla sama bývalá sportovkyně a hledala jsem zajímavou brigádu při škole, přihlásila jsem se a vzali mě.
Nekolná	Práci ve sportovní redakci jsem si vybrala, protože jsem od malička dělala sport + poté vrcholově atletiku. Chodila jsem do DRDS – dětského dramatického dismanova souboru, kde jsem se setkala s prací v rádiu, poté jsem studovala FTVS – obor trenérství a také FSV UK obor žurnalistika. Jsem exhibicionista a s tímto backroundem asi nejde dělat nic jiného 😊
Vymětalíková	Na tuto otázku není jednoduchá odpověď, nerozhodl jeden faktor, spíš šlo o sled událostí, které vždy ovlivnily věci budoucí a dovedly mě právě sem. Jako byste bloudili v bludišti a na každém rozcestí zvolili jednu z variant. Sport jsem provozovala aktivně (volejbal 2.liga) a sledovala díky otci i pasivně. Zároveň jsem se zamilovala do žurnalistiky a chtěla se jí živit. Bylo mi řečeno, že abych se dostala na žurnalistiku, musím mít praxi. Když jsem oslovila řadu deníků, nikde mě ve věku 17 let nechtěli. Pouze v MF Dnes mi nabídli spolupráci s tehdy začínající regionální přílohou Střední Čechy a tam jim shodou okolností chyběl někdo na sport. Sledovala jsem to, byl to pro mě jednoduchý způsob, jak získat “články” a tedy i praxi pro přijímačky. Po přijetí na žurnalistiku jsem se snažila dostat se někam do mimosportovní redakce, ale ze zvědavosti jsem šla na seminář Roberta Záruby. On mě pak oslovil pro spolupráci na projektu ČT na OH v Sydney-samozřejmě v pražské redakci. Práce na olympijském vysílání mě uchvátila. Práce televizní sportovní redaktorky nikdy nebyl můj sen, protože zkrátka v 90.letech nebylo pro ženu nic takového možné, nicméně teď si jí hodně užívám.
Chvátalová	V Redakci sportu ČT jsem začala pracovat ještě během studia FTVS UK jako externistka. Prvním impulzem byla zajímavá “brigáda”, či přivýdělek během studia. Nikdy jsem nespotovala vrcholově, I na FTVS jsem šla původně studovat obor učitelství TV- AJ. Přiznávám, že jsem ani nikdy neshnila o práci sportovního komentátora, tak jako někteří mí kolegové.

Otázka 2	Jakému sportu se převážně věnujete v redakci? Máte pocit, že tento sport je více ženský nebo mužský? Chtěla jste se tomuto sportu věnovat nebo Vám byl „přidělen“? Pokud byste si mohla jakýkoliv sport vybrat, byl by to tento nebo jiný?
Černošková	Věnuji se moderování hlavní zpravodajské relace Branky Body Vteřiny. Moderátoři jsme čtyři – 3 muži a já. V začátcích kariéry mi hned po úspěšně zvládnutém konkurzu řekli, že potřebují výpomoc především pro menší sporty, mezi které se řadí i estetické. Brno je baštou gymnastiky, krasobruslení a synchronizovaného plavání. Tehdy měli starší kolegové za to, že z jejich pomoci jsem schopná zvládnout reportáže dobře a z hlediska odbornosti snad i lépe než oni sami. Estetické sporty mám ráda a vyhovují mi. A Branky Body Vteřiny samozřejmě také.
Nekolná	V redakci se věnuji především zpravodajství, takže všem sportům. V minulosti to byla atletika (i s ohledem na moji atletickou minulost).
Vymětalíková	Věnuji se hokeji, nejvyšší české soutěži a národnímu týmu a je to ryze mužská záležitost. Tak všude jsem jediná žena. Tenhle sport jsem si vybrala sama, je to moje srdeční záležitost a jiný bych nechtěla. Ale je to otázka vývoje. Začínala jsem skutečně na sportech, které mi byly přiděleny a které kolegové nechtěli-estetické sporty, ženské sporty a třeba i paralympijské disciplíny. Přitom já s nimi osobně nemám problém ani dnes, jen kvůli hokejové specializaci už je nestíhám. Snažím se tak pokrývat ženský hokej a parahokej.
Chvátalová	Moje práce v RS ČT prošla dlouhým vývojem. Co se týká komentátorské práce, dříve jsem hodně pokrývala moderní gymnastiku, sportovní aerobic a další esteticko-koordinační sporty. S rozdělením Redakce sportu na komentátorskou a zpravodajskou část jsem začala pracovat mnohem více ve zpravodajství, tutíž klasická komentátorská práce hodně ustoupila. Po návratu z rodičovské dovolené působím jako dramaturg a moderátor pořadu Čtyřka sport – tedy jakési PR pro náš program. Kromě toho ve zpravodajství zastávám práci editora Sportovních zpráv.
Otázka 3	Jak jste se k práci dostala? Bylo složité se jako žena dostat do sportovní redakce?
Černošková	Absolvovala jsem konkurz, cca půlhodinový ústní pohovor, kdy jsem odpovídala na různé odborné dotazy. V době, kdy jsem nastupovala (únor 2004) hledali v rámci “vyvažování sil” do brněnské redakce jednoho redaktora a jednu redaktorku. Mužů bylo hodně, ženy se přihlášily jen dvě, takže jsem to měla jednodušší než mužští kolegové. V redakci jsem dlouho byla jediná. Při příchodu do redakce jsme se běžně zdravili větou “čau hoši”. Brala jsem to jako legraci. Až tehdejší šéfredaktor Petr Sopoušek to po čase upravil na “čau hoši a Báro”.

Nekolná	Do RS ČT jsem se dostala přes Roberta Zárubu, u kterého jsem studovala sportovní žurnalistiku na FSV UK. Složitě to nebylo, nejsem typická žena.
Vymětalíková	Do redakce jsem se dostala tak, že si mě na konci semináře vybral Robert Záruba. Dostat se do redakce bylo relativně jednoduché, obecně je tomu tak i teď, ale prosadit se tam je naopak velmi složité a vždy bylo. Zvláště pro ženu. Redakce funguje na principu, že má málo kmenových redaktorů, ale hodně využívá práci externistů s nejasným zapojením i výdělkem. Na jednu stranu v mém případě hodně fungovala negativní diskriminace, nikdo mi nechtěl jako ženě zadávat práci, na fotbal a na hokej jsem se první roky vůbec nedostala, na druhou stranu jsem si mohla dovolit se déle probíjet než moji vrstevníci. Nestál na mě nikdy jako na ženě rodinný rozpočet. (Žiji s manželem, který působí ve stavebnictví a tak jsem si dlouho mohla dovolit jen roli "statisty" za pár korun měsíčně, i v době, kdy to někteří vrstevníci-muži vzdali).
Chvátalová	Do RS ČT jsem se dostala na jaře roku 1992 jako studentka vysoké školy. Překládala jsem na mezinárodním volejbalovém turnaji, která vysílala televize a oslovila jsem Jakuba Bažanta, jestli by bylo možné začít v RS pracovat. Spíše jsem to opravdu brala jako zajímavou brigádu při škole, ne jako splnění nějakého dětského snu. Je pravdou, že ženy nebo dívky byly v té době ve sportovní žurnalistice celkově spíše raritou. Ale práce v terénu je stejná pro muže i pro ženu.
Otázka 4	Musela jste se někdy ve své práci věnovat některému určitému sportu jen proto, že jste žena a nemohla se například věnovat jinému, který je z pohledu společnosti spíše mužský? (Například někdo si myslí, že hokej, fotbal = mužský, krasobruslení, gymnastika = ženské)
Černošková	Mám ráda estetické sporty, je to můj koníček, takže jsem nikdy neměla pocit, že by bylo něco špatně. I kolegové v redakci byli rádi, že se jim věnuju a oni nemusejí. Byl to myslím oboustranně výhodný vztah. Po přestupu do Prahy už jsem výhradně moderovala Branky, polední a odpolední zprávy a magazín míčových sportů Timeout. Do terénu jsem jezdila jen jako reportérka na přímé přenosy. Často třeba na míčové sporty. Klasických reportáží jsem natáčela málo. Osobně jsem tedy nikdy nezažila, že by mi řekli, "tam nepojedeš, jsi žena". Pravidlem ale bylo, že ženy nejezdí na fotbal a dlouho se nevěnovaly ani hokeji. Postupně se situace uvolňovala a po nástupu šéfredaktora Michala Dusíka, zkraye roku 2020, výslovně na první poradě externistů zaznělo, že "neexistuje, aby někdo někam nesměl, protože je žena". Neuvědomuji si teď, jestli to řekl sám Michal, nebo "šéf přes externisty" Ondra Zamazal, nebo šéfredaktor zpravodajství David Lukšů. Ale každopádně ti druzí dva kývali, je to stanovisko celého "nového vedení".

	<p>Pamatuju si, že jsem z toho měla skvělý pocit. Pro mladé kolegyně už je to asi samozřejmost, ale já osobně jsem takovou větu vnímala velmi silně a s radostí. Jsem za to vděčná. Možná by Vás v této souvislosti zajímala příhoda, která se mi stala někdy v roce 2007 nebo 2008. Tehdy jsem v Brankách začínala a bylo to pro mě těžké období. Měla jsem sama na starosti editorskou práci, kterou dnes obstarávají kolegyně, kteří mají editorství jako hlavní náplň. Tehdy měl přípravu vysílání na starosti sám moderátor. Rozděloval stopáže příspěvků, domlouval se s redaktory a následně Branky také uváděl. Postavila jsem tehdy relaci, kvůli které mi ihned po odvysílání volal starší kolega, tehdejší vedoucí dramaturg zpravodajství a vynadal mi. Řekl, že v mé relaci bylo “příliš mnoho příspěvků namluvených ženskými hlasy. Že národ na to není připraven”. Pamatuju si, že jsem pak dlouho mlčky a potmě stála v kanceláři, koukala jsem z okna na krásné panorama Pražského hradu a chtěla to v televizi zabalit. Pak jsem se šla v klidu znovu podívat na bodový scénář. Ženské i mužské hlasy byly přesně v rovnováze. To mě tak vytočilo, že jsem druhý den oznámila panu dramaturgovi, že se národ bude muset připravit. Vysloužila jsem si omluvu, neochotný souhlas a doživotní nálepkou příšerné feministky.</p> <p>Dnes je už situace zcela jiná, tato historka už patří dávno do propadliště dějin. Ale s tím, že musím dělat nějakou práci jen proto, že jsem žena, se potýkám dál. Je to v souvislosti s výrobou Snowboardového magazínu a Magazínu freestyle lyžování. Ten je posílán jako hotový ze zahraničí a v originále se v něm střídají mužské a ženské hlasy. Tedy i ti, kteří ho překládají a komentují v ČT, musejí disponovat mužským a ženským hlasem. Vzhledem k úsporným opatřením ho musejí připravovat interní redaktori. Máme samozřejmě disproporci v počtu mužů a žen v redakci. Muži ho připravují ti, kteří mají zároveň oba sporty na starosti (Michal Dusík snowboard, Jiří Hölzel freestyle). Ženy, které můžeme tu práci dělat, jsme jenom dvě (Katka Nekolná a já). Zbývající kolegyně mají buď půl úvazek nebo se věnují jiné práci. Katka ani já k těm magazínům a sportům obecně nemáme vztah, ty složité překlady snowboardových a freestyleových hantýrek pro nás představují hodiny a hodiny práce, ale bohužel není jiná možnost. Michal Dusík i Jirka Hölzel mají coby komentátoři úlohu jednodušší. Je to jejich odbornost, mají možnost komentovat velké soutěže, vyjíždět na olympijské hry a tu nepříliš oblíbenou část práce (kterou jsou noční překlady) vyvážit druhou stranou mince. Katka a já sloužíme opravdu jen na tu mravenčí robotu a k té hezčí stránce se bohužel nedostaneme.</p>
Nekolná	<p>Já osobně jsem se s tím nesetkala, protože nemám ambice dělat ani hokej či fotbal ...nebo třeba krasobruslení. Tíhnu ke sportům, kde je většinou naprosto rovnocenně zastoupena mužská i ženská složka</p>

Vymětalíková	<p>Nestalo se, že by mi někdo vnutil vysloveně ženský sport, ale zakazovali mi pokrývat fotbal a hokej a argumentovali přesně tím, že jsem žena a že “žena nikdy nemůže dělat hokej nebo fotbal.” V roce 1999 jsem začala hrát druhou ženskou ligu ve fotbale a paradoxně jsem nesměla udělat ani 20 sekundový šot, protože “jsem žena a nerozumím tomu.” Docházelo k takovým situacím, že třeba tehdejší moderátor Branek, bodů, vteřin Vojta Bernatský třeba vešel do místnosti externistů, rozhlédl se a když tam uviděl mě, řekl:” Doprčic, já potřebuju ten šot z agentur z bundesligy a tady nikdo ne-ní, kdo by to mohl udělat.” Ten nikdo (já) sledoval bundesligu, rozuměl tomu a hrál fotbal závodně.</p>
Chvátalová	<p>Nemusela, ale vzhledem k tomu, že jsem v dětství dělala moderní gymnastiku, měla jsem k estetickým sportům přirozeně blízko. Ovšem, pokud bych například hrála házenou, myslím, že by mi bylo umožněno komentovat házenou. Nemám pocit, že by někdo někomu zakazoval nebo přikazoval určitý sport mapovat. Já jsem například mnohokrát dělala reportážku na fotbalových zápasech, nebo jezdila zpravodajsky pokrývat fotbalovou ligu. V tomto nebylo rozdílu mezi ženami a muži.</p>
Otázka 5	<p>Setkala jste se někdy s nedůvěrou kolegů kvůli tomu, že jste žena? (Případně měla jste někdy takový pocit?)</p>
Černošková	<p>Ano. Když jsem nastupovala do Branek v roce 2007, cítila jsem ze strany některých kolegů až nepřátelství. Šlo tam o nepříjemnou kombinaci “žena a navíc z Brna”. Když jste z regionu, ne vždy se vám podaří uchytit se v novém prostředí. Ale postupně se to změnilo a začala jsem se naopak cítit velmi dobře a prostředí bylo až na výjimky kamarádské. Pokud byly vůči mně i dál výhrady, už mi je nikdo neřekl do očí. Naopak mi řada kolegů řekla, že se obávají, jak to budu zvládat, ale že to zvládám dobře.</p>
Nekolná	<p>Chlapi (v redakci) mají pocit, že jsou nejmoudřejší, a že by nás ženy měli poučovat. S tím jsem se setkala. Stejně tak to bylo na začátku s Otou Černým –jsme holt “JEN” ženy. Ale troufám si říct, že už si to žádný z kolegů nedovolí, protože zjistili, že jsme skvělé.</p>

Vymětalíková	Ano, setkala, ale musím říct, že jde jen o určité jedince. Nebudu je jmenovat, protože se stejně nikdy nezmění. Zároveň v redakci existuje spousta redaktorů, kteří to nerozlišují. Důležitá je pro ně kvalita odvedené práce a kterých si za to vážím. Za všechny musím zmínit třeba Roberta Zárubu nebo Tomáše Jílka
Chvátalová	Upřímně, možná moje cesta k některé práci byla trochu delší, ale nemyslím si že by to bylo nedůvěrou kolegů, spíše společenské vnímání této práce.
Otázka 6	Ve Vaší redakci ženy komentují sportovní přenosy velmi zřídka, měla jste někdy ambici se věnovat živému komentování? Pokud ano, jak to probíhalo, dostala jsem tu možnost nebo bylo Vám odůvodněno, proč to není možné?
Černošková	<p>Ano, velmi ráda komentuji. Mám na starosti synchronizované (umělecké) plavání, které ale v přímých přenosech vysíláme jen jednou za 4 roky při olympijských hrách. Do nedávna jsem byla možná jediná "pravidelná" komentátorka.</p> <p>Šéfkomentátor Robert Záruba je pověstný tím, že než někoho pustí za stůl, musí si ten člověk hodně odpracovat. Na tu pozici čeká řada kolegů, mužů a místa už jsou obsazena. Navíc argumentuje tím, že ženy mají příliš vysoký hlas, který není vždy uchu lahodící a který se hodí opravdu třeba právě pro gymnastiku nebo akvabely.</p> <p>Pokud vím, první hokejový (tehdy sledgohokejový) zápas komentovala Alice Tejkalová, (dnes Alice Němcová Tejkalová, děkanka Fakulty sociálních věd UK) a měla od Roberta velmi dobré hodnocení (Alicin manžel je paralympionik Martin Němec). Dnes se pravidla rozvolňují, garanti jednotlivých sportů si prosazují vlastní redaktory, které vychovávají a situace je trochu lepší. Sledgohokej komentuje třeba Veronika Macková a nově cyklistiku Markéta Svozilová. Ženy se ale nadále dostávají k takové práci velmi obtížně.</p>
Nekolná	Komentovala jsem atletiku. Je to obtížná disciplína a upřímně, necítila jsem se v tom pevná v kramflecích. Pak přišla mateřská atd. pak už jsem z osobních důvodů atletiku nekomentovala (nějak jsme se nepohodli s garantem atletiky, takže ji nedělám doposud.

Vymětalíková	<p>Já sama jsem komentovala desítky možná i stovky volejbalových a beachvolejbalových přenosů. Komentovala jsem mužskou ligu i mužskou reprezentaci. Měla jsem skvěle našlápnuto, stát se jedinou pravidelnou komentátorkou ženou v redakci, ale přerušila jsem kvůli mateřství a po něm jsem se naopak chytla v hokejové sekci. Volejbalová i hokejová liga e naprosto přesně kryjí, nestíhala bych se věnovat obojímu. Ale volejbal jsem komentovala ráda, protože jsem ho mnoho let hrála a přesně jsem věděla, jak bude třeba daný hráč útočit, ještě než k tomu došlo. Zkrátka jsem to měla v krvi. Hokej bych komentovat nemohla, protože tenhle cit nemám. Rozumím mu, sleduji ho skoro 30 let, ale nebyla bych dobrý komentátor. A pokud nemůžu být v něčem dobrá, radši to dělat nebudu. Jinak Robert Záruba se snažil nás ženy zapojit do komentování, samozřejmě menších věcí, já osobně cítím, že je to na mě moc rychlé. V roce 2020 ještě není český konzervativní divák připraven na to, aby hokej komentovala žena a já vím, že by každou chybu tisícinásobně "osolil" na sociálních sítích. Bohatě mi stačí, jak mě "solí" za moderaci a reportování, ale to jsou disciplíny, kde se cítím silná a své si obhájím.</p>
Chvátalová	<p>Možná u komentování je zastoupení žen menší, ale co se týká zpravodajství, tam je situace naprosto vyvážená, někdy i vychýlená směrem k většímu zastoupení žen. Já jsem komentovala pravidelně přenosy ze sportovního aerobiku a gymnastiky, tedy sportů, které jsem profesně pokrývala. A to i v době, kdy jsem se více věnovala zpravodajské práci.</p>
Otázka 7	<p>Jak se Vám pracuje v převážně mužském kolektivu? Máte případně srovnání s prací v ženském kolektivu?</p>
Černošková	<p>Nevnímám náš kolektiv jako mužský, protože řadu rolí (produkčních, asistentek, atd.) zastávají ženy. Ale v rozhodovacích funkcích jsou prakticky výhradně muži. Osobně si myslím, že programu ČT sport chybí ve vedení žena (nejvyšší funkci mají asi zástupkyně vedoucího oddělení mezinárodních přenosů Markéta Vránková a ekonomka Markéta Janoušková). Sama osobně mám zastávat něco jako roli "ombudsmana", a dále někoho, kdo bude vedení vytvářet nějaký opozitní názor. Ale jsou to jen takové neoficiální pozice, které nemají velkou váhu.</p> <p>V redakci máme velmi chytré muže, s těmi se domluvíme. A pak jsou tady i muži, se kterými se neshodnu...</p> <p>V ryze ženském kolektivu jsem byla coby mladá akvabela a také to nebylo nic jednoduchého. Myslím, že nejlepší je kombinace. Různé názory, různé přístupy.</p>
Nekolná	<p>Miluju práci v mužském kolektivu. Pánové většinou vše řeknou na rovinu a nepomlouvají za zády. V RS jsme ale ženy, které nejsou žádné dámičky, takže s pány vycházíme dobře.</p>

Vymětalíková	V mužském kolektivu se mi pracuje dobře, co se týče hráčů a trenérů, tam mi to, že jsem ženou pomáhá. Co se týče kolegů, tam občas cítím, že jsem konkurence, ale to by asi bylo stejné, i kdyby byla muž. Nepocítuji nic výrazně negativního. Srovnání s ženským pracovním kolektivem nemám.
Chvátalová	Nemám srovnání. Navíc je nyní zastoupení žen v RS ČT velmi výrazné.
Otázka 8	Co jste říkala na kampaň, která probíhala v roce 2016 u MS v hokeji, kdy značka Krušovice chtěla zapojit do dění kolem hokeje i ženy? Líbil se Vám nápad, že hokej je krásnější se ženami nebo Vám to přišlo zbytečné, protože i ženy běžně fandí hokeji?
Černošková	Osobně fandím tomu, když se někdo snaží, aby ženy byly součástí do té doby "ryze mužských" situací. Ale vadí mi akcent na fyzický vzhled. "Hokej je krásnější se ženami" je slogan, který mi přijde (omlouvám se) prostě absolutně blbě. Navíc ta naprosto narvaná hospoda živočišnými typy chlapů a do toho Jitka Čvančarová jako jediná mezi všemi? Ať se na mě autor nezlobí, ale je to bizár. Znáám spousty žen, které mají hokej rády. Ženy jsou běžnou součástí fanouškovské základny. Možná je jich méně než mužů, ale nemyslím, že zrovna v případě hokeje by jich bylo málo. Ráda bych viděla ty kampaně jinak postavené, ale chápu, jak to asi autor myslel. Vnímám to jako součást určitého progresu a vývoje.
Nekolná	Já jsem proto, aby v každém sportu byly zastoupeny i ženy. V hokeji, ve fotbale, motosportu. Všude. Ženská dokáže být naprosto stejně sportovně vzdělaná jako chlap, umí o daném sportu erudovaně mluvit, zná pravidla. Má třeba jen trochu ženský pohled na věc – což je jenom dobře
Vymětalíková	Nevím, jestli to byl tehdy marketingový tah, ale prozradím vám jednu výrobní informaci. Tyhle ty obrandované reklamní fejetony vždy točí v ČT reportér a to jsem byla na MS 2016 já. V Petrohradu tehdy byla v úvodu MS i Hana Ježková, ale ta pak odstoupila ze zdravotních důvodů, takže jsem pak zbytek dotočila taky já. Takže to nikdo jiný než žena točit nemohla. Možná toto Krušovice inspirovalo, možná to byla znouzectnost, tyhle informace ví Robert Záruba, který byl na schůzkách. Já jsem ty fejetony stejně netočila z "ženského pohledu". Protože hokej jsem jako malá vnímala skrz bratra a tátu, posléze jsem na něj chodila s kamarády a momentálně pracuju s mužskými kolegy, takže hokej dokážu vnímat jen z mužského pohledu. Vlastně pochybuju, že existuje něco jako ženský pohled na hokej.
Chvátalová	Tak tuto kampaň jsem vůbec nezaznamenala. Ale obecně, je známo, že ženy jsou častými a velkými fanynkami hokeje, tudíž mi to nepřijde. téma pro reklamu nějak objevné.

Muži

Otázka 1	Proč jste si vybral práci právě ve sportovní redakci? (Studium, aktivní / profi sportovec, záliba ve sportu, jiné?)
Michal Dusík	Paradoxně jsem studoval matematické modelování na MFF UK, takže to nebyl úplně směr ke sportovní žurnalistice, ale od 5 let jsem hrál hokej a po konci kariéry způsobené zraněním jsem působil jako rozhodčí. Když jsem pak začal spolupracovat s RS ČT na vývoji databáze, tak se zrodila i moje spolupráce redaktorská.
Robert Záruba	Mým profesním cílem bylo stát se sportovním novinářem. Do skupiny externích spolupracovníků sportovní redakce Čs.televize jsem se dostal víceméně náhodou. Na stálé místo tehdy nebyla šance. Ale po Listopadu 1989 se situace změnila.
Ondřej Zamazal	Od 8 let jsem aktivně sportoval (fotbal, pouliční hokej, atletika ad.), navíc jsem sport sledoval i pasivně v TV. Zřejmě nejvíc mě ovlivnilo to, že pocházím z Litvínova a od roku 1989 jsem jako divák pravidelně navštěvoval zápasy nejvyšší hokejové soutěže. Od prostého sledování vedla cesta k zálibě ve statistikách, resp. zájmu o novinářskou profesi, který jsem projevoval už na druhém stupni ZŠ.
Jiří Rejman	Studium + bývalý vrcholový sportovec
Tomáš Jílek	Už od dětství záliba především ve sledování hokejových přenosů, zájem o historii sportu a statistiky. Postupně rostoucí zájem o práci v médiích se zaměřením na sport (stadium oboru Média a masová komunikace na FSV UK), s vidinou vrcholu této profese v podobě komentování přímých přenosů.
Otázka 2	Jakému sportu se převážně věnujete v redakci? Máte pocit, že tento sport je více ženský nebo mužský? Chtěl jste se tomuto sportu věnovat nebo Vám byl „přidělen“? Myslíte, že ženy v redakci mají v tomto stejné možnosti jako muži?
Michal Dusík	Výběr sportů mám velmi pestrý: lední hokej, atletika, sportovní střelba, snowboarding, freestyle lyžování, box, bojové sporty atd. V každém z těchto sportů mají ženy své zastoupení, i když třeba u ledního hokeje je většinou diváků výrazněji vnímán hokej mužský, ale zase třeba v boxu je jedinou českou mistryní světa prestižní organizace žena, ve snowboardingu je také úspěšnost žen výrazně vyšší než u mužů.
Robert Záruba	Lední hokej. Mužský. Dostal jsem z počátku přidělené úplně jiné sporty. Ano, momentálně jsou dokonce v určité výhodě. Ale zároveň je to pro ně výrazně náročnější.

Ondřej Zamazal	Ve své běžné agendě se věnuju hokeji a fotbalu (nárazově pak plavání nebo sportování dětí). V obou případech jsem si splnil svůj sen, protože se jedná o mé srdeční sporty. Zejména hokej bych se nebál označit za sport, který oslovuje obě pohlaví, obě části publika, pokud přijmeme tezi o jeho dělení (i “staromódní” způsob diverzifikace jen na dvě pohlaví). Z osobních zkušeností můžu odvodit, že hokej baví ženy sledovat mnohem víc než fotbal. Redaktorský přístup k jednotlivým sportům není v RS ČT v současnosti podle mého názoru vázaný na pohlaví, ale v minulosti to určitě neplatilo.
Jiří Rejman	Biatlon, judo, volejbal Jedná se o sporty pro muže I pro ženy Chtěl jsem se těmto sportům věnovat Myslím si, že ženy mají stejné možnosti jako muži
Tomáš Jílek	Lední hokej, cyklistika, hokejbal V cyklistice vidím největší potenciál pro výrazné zapojení žen, ostatně se o to aktuálně snažím, viz komentování Světových pohárů v dráhové cyklistice (Markéta Svovilová) = momentálně jediné přímé přenosy s ženským komentářem v naší redakci! Nikdy by to ale neměla být “pozitivní diskriminace”, vždy jen a zásadně na základě profesních schopností. Obecně jsou ženy brány víc jako reportérky, takže upřímně určitě nestojí na stejné startovní čáře jako redaktori.
Otázka 3	Myslíte, že bylo lehčí získat práci ve sportovní redakci jako muž nebo myslíte, že v případě žen jsou podmínky stejné? Případně myslíte, že se v minulosti tyto podmínky lišily?
Míchal Dusík	V době, kdy jsem do redakce nastupoval, to bylo určitě lehčí jako muž, sport byl považován za výrazně mužskou doménu. Dnes je situace prakticky vyrovnaná, což je vidět i na složení skupiny externistů a externistek. Mým cílem jako šéfredaktora je, aby byly podmínky naprosto stejné.
Robert Záruba	Irelevantní otázka v situaci, kdy platí déle než 15 let stop stav na přijímání nových zaměstnanců a na uvolnění místa se čeká několik let. V případě uvolnění situace jsou možnosti stejné – záleží na kvalitě práce, nikoli na pohlaví. V roce 1990 nebyla v redakci jediná žena a to ani mezi externisty. V tom se situace zásadně změnila.
Ondřej Zamazal	Podmínky se v posledních 10 až 15 letech změnily. Stereotypní pohled, že ženy nemůžou vykonávat profesi sportovní novinářky v televizi, z kolektivního redakčního vědomí postupně vymizel a podle mého soudu se vyskytuje už jen u jednotlivců.
Jiří Rejman	Myslím si, že ženy mohou získat práci ve sportovní redakci snáz

Tomáš Jílek	Šanci získat práci má muž i žena myslím stejnou, otázkou ovšem je, zda mají stejnou vidinu kariérního růstu, tady už nejsem optimistou. Viz výše, ženy jsou obvykle zaškatulkovány do pozice “držátek na mikrofon”. Bohužel obecně převládá pohled (včetně profesionálů z oboru), že ženský sport komentovaný mužem je ok, ovšem naopak?
Otázka 4	Setkal jste se někdy s tím, že Vám byla přidělena nějaká práce jen proto, že jste muž, protože žena v daném oboru nemá takový rozhled? (Bez ohledu na to, zda jsou tyto věci potvrzeny nebo je to jen domněnka)
Michal Dusík	Nasazení v RS vychází čistě ze zkušeností a probíhá dlouhodobě, takže muž x žena v tom nehraje roli
Robert Záruba	Spíše naopak – s ohledem na odlišnost pohledu jsem mnohokrát zadal práci úmyslně reportérce. Pokud jde o rutinní úkoly, opět platí, že neděláme rozdíly – jde pouze o pracovní schopnosti.
Ondřej Zamazal	Mně se podobná věc nikdy nepříhoda, ale od kolegyně znám historicky, že jim bylo odepřeno nasazení na fotbalovou reportáž s despektivním přístupem řídicího pracovníka, který zpochybňoval jejich rozhled v tomto sportu a upřednostňoval na natáčení výhradně mužské kolegy.
Jiří Rejman	Nikdy se mi nic takového nestalo
Tomáš Jílek	Nikoli implicitně, ale samozřejmě jsme ve vleku tradičních stereotypů, takže jsem se například z pozice “bench” reportéra na hokejových přenosech přesunul na komentátorskou pozici, zatímco mé kolegyně dávaly najevo, že to vlastně ani není jejich motivací (zřejmě je odrazuje právě ono dominantně převažující maskuliní prostředí).
Otázka 5	Měl jste někdy pocit, že žena nemůže mít ve sportovním odvětví takový respekt? Zažil jste někdy, že by žena byla znevýhodňována jen kvůli tomu, že není muž, a tudíž nemůže rozumět sportu? (Aniž by byly její znalosti nějak porovnávány)
Michal Dusík	Myslím, že despekt postupně mizí. Pomohlo tomu nasazování reporterek a redaktorek se znalostí prostředí, místo praxe v některých médiích, kde byl hlavním kritériem vzhled.

Robert Záruba	Ano, v začátcích byla občas kritika některých pracovních úkonů, které vykonávaly ženy, iracionální. V době sociálních sítí se tento motiv občas vrací. Jde spíše o vnější komunikaci, uvnitř Redakce sportu ČT takový přístup nepoužíváme.
Ondřej Zamazal	Sportovní prostředí zahrnuje mediální profesionály, funkcionáře, sportovce a řadu dalších profesí, které s tímto byznysem souvisejí, a připouštím, že občas slyším názory, že ženy do sportovní žurnalistiky nepatří. V poslední době jsou však tyto názory výrazně minoritní. Každopádně někdy je složité určit, zda se kritika vztahuje na působení ženy v mužském prostředí (a je genderově zatížená), či zda-li je způsobena obecným nezvládnutím zákonitostí profese a je vyslovena bez ohledu na rodovou příslušnost.
Jiří Rejman	Nikdy jsem takový pocit neměl a nic výše popsaného jsem nezažil
Tomáš Jílek	Žena/reportérka je často mužským prostředím (např. v hokeji) brána jako ta "blondýna s mikrofonem", co umí jen pár naučených otázek. Ovšem pozor – redaktorky, které se v určitém sportu pohybují delší dobu, si získávají respekt okolí stejně jako muži, tzn. že ani reportér/nováček nemá hned na začátku od hráčů, trenérů, manažerů, majitelů klubů stejný respekt jako později. V silniční cyklistice jsem se dokonce od některých našich stálých (a profesně i lidsky skvělých!) expertů (tedy bývalých špičkových profesionálů) dozvěděl, že ženská cyklistika vlastně ani není sportem hodným mediálního zájmu.
Otázka 6	Ve Vaší redakci ženy komentují sportovní přenosy velmi zřídka, víte, z jakého důvodu to tak je? Souhlasíte s těmito podmínkami?
Michal Dusík	Je to mimo jiné dáno tím, že se většina žen jako komentátorky neprofilovaly, také je jistým hendikepem vyšší posazení hlasu, které může ve vypjatých momentech působit rušivě (což se týká i mužů s vyšším hlasem). Na druhou stranu měla v minulosti velmi dobře nakročeno ke komentování hokeje Hana Ježková, momentálně se do pozice špičkové komentátorky profiluje Markéta Svozilová.

Robert Záruba	Komentování živých událostí je specifická část profese sportovní žurnalistky. Představy veřejnosti, a to i z řad novinářů, o této disciplíně jsou bohužel často velmi naivní. Pokud mohu soudit podle praktických zkušeností, pro novinářky je velmi obtížný posun od reportérky do role komentátorky. Poptávka po ženách, které by to tento úkol dlouhodobě zvládaly, je v redakci trvalá. Problémem je někdy nedostatek motivace, častěji ovšem obavy z nároků na tuto část profese, především časová náročnost, požadavky na vytrvalost, reportérskou praxi a velká porce osobního angažmá až rizika.
Ondřej Zamazal	Sportovní televizní komentář je velmi specifická disciplína, která závisí i na osobnostních předpokladech a (dle mých pozorování a zkušeností) i genderových predispozicích. To může – při vědomí určité stereotypizace – ovlivňovat fakt, že se jí věnují převážně muži. Záleží i na poptávce konzumentů sportovního obsahu, kteří jsou v českém prostředí spíše konzervativní (maskulinní) a ženskotvorní komentátorky hůř přivykají. Rozhodně nelze vyloučit, že v budoucnu – při změně diváckých preferencí či způsobu vnímání událostí – může být tato překážka odstraněna a ženy budou sportovní přenosy (třeba i svébytným, nemužským stylem) běžně komentovat.
Jiří Rejman	Nevím z jakého důvodu to tak je, mohu se jen domnívat
Tomáš Jílek	Jsem rád, že výjimkou potvrzující pravidlo je právě v cyklistice příklad Markéty Svozilové. V minulosti si vybavuju jen letmá “dobrodružství” Barbory Černoškové při závodech akvabel na olympijských hrách, či vyložené jednorázové “záskoky” Hany Ježkové v hokeji a Veroniky Mackové v para-hokeji. Důvodem je, že málokterá žena má dostatečnou vnitřní sílu “poprat se” s nástrahami často rigidního, tradičně mužsky zavedeného prostředí. Druhým důvodem je samozřejmě tradicionalismus, těch, kteří o příležitostech rozhodují, a v neposlední řadě fakt (o jehož příčině vzhledem k počtu dam věnujících se sportu aktivně nejsem přesvědčen), že se o tuto práci procentuálně prostě uchází méně žen než mužů.
Otázka 7	Myslíte si, že ženy ve sportovní redakci mají jiný pohled na některé pracovní věci nebo je podle Vás jedno, zda v redakci sedí muž nebo žena?
Michal Dusík	Myslím, že v zásadních věcech rozdíl není. Samozřejmě u některých věcí rozdíl být může.
Robert Záruba	Ano, mají a právě proto jsou pro nás důležitou součástí programu. Jistěže musí přijmout základní formální pravidla, ale zpracování obsahu mohou dát jiný pohled, který je oživující a zajímavý.

Ondřej Zamazal	Muži a ženy zapojují do pracovních záležitostí rozdílné emoce, náhled či osobní a profesní zkušenost, a třebaže například zpravodajský styl by měl být jednotný, každé z pohlaví může událost vidět trochu jiným způsobem.
Jiří Rejman	Zcela jistě mají ženy ve sportovní redakci jiný pohled na některé pracovní věci
Tomáš Jílek	Snažím se na to, pokud možno dívat bez ohledu na pohlaví mých kolegů, ale opravdu jen podle jejich profesionality, kreativity a originality. V jakémkoli sportu si dovedu bez větších problémů představit mužský i ženský hlas. Žena je ovšem často limitována do pozice té "okrasa studia nebo přenosu", na kterou je prostě příjemnější pohled než na jejího kolegu. Každý originální pohled na sport, obzvláště v oboru, kde už se zdá byly všechny nápady vyčerpány a někdy použity, je skvělou věcí bez ohledu na jeho nositele / nositelku.
Otázka 8	Co jste říkal na kampaň, která probíhala v roce 2016 u MS v hokeji, kdy značka Krušovice chtěla zapojit do dění kolem hokeje i ženy? Líbil se Vám nápad, že hokej je krásnější se ženami nebo Vám to přišlo zbytečné, protože i ženy běžně fandí hokeji?
Michal Dusík	Priznávám, že si kampaň nepamatuji
Robert Záruba	S agenturou jsem tuto rubriku plánoval, připravoval a spoluvytvářel - jsem rád, že jsme měli reportérky na takové úrovni, že jsme mohli společně vytvořit dobrou část program. Dovolím si jen opravit: smyslem kampaně nebyl motiv "s ženami je hokej krásnější," ale právě ta opačná verze: "ženy patří k hokeji a jejich pohled berme vážně."
Ondřej Zamazal	Nesměšoval bych komerční aktivity soukromých subjektů (byť celospolečensky známých), které cílí téměř výhradně na pozornost publika, s vážnou společenskou tematikou. Chápu, že kampaň byla postavena na stereotypním náhledu na ženy, jako mediální profesionál to nikdy podporovat nebudu, zbytečné to bylo, ale zároveň to není nic, co by mělo ohrožovat stabilitu společnosti.
Jiří Rejman	Každá kampaň, ve které se objevují ženy se mi líbí
Tomáš Jílek	Upřímně priznávám, že podobné kampaně, ač jsou často součástí našeho vysílání, jdou obvykle mimo mou větší pozornost, takže si bohužel ani tento projekt moc nevybavuju. Každopádně každý způsob, jak udělat zdánlivě upocený, smradlavý a pivní mužský sport elegantnějším, voňavějším a pohlednějším, je pozitivní, ovšem znovu zdůrazňuju, nesmí jít o násilné tlačení "nového elementu" bez nápadu a myšlenky.